

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Damla GENÇ

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNDE TEKTONİK DEPREMLERE YÖNELİK
FARKINDALIĞIN ÖLÇÜLMESİ: GAZİANTEP/ŞAHİNBEY ÖRNEĞİ

Coğrafya Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2024

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Damla GENÇ

ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNDE TEKTONİK DEPREMLERE YÖNELİK
FARKINDALIĞIN ÖLÇÜLMESİ: GAZİANTEP/ŞAHİNBAY ÖRNEĞİ

Danışman

Prof. Dr. Tuncer DEMİR

Coğrafya Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya, 2024

T.C.
Akdeniz Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne,

Damla GENÇ'in bu çalışması, jürimiz tarafından Coğrafya Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Prof. Dr. Cemali SARI

Üye (Danışman) : Prof. Dr. Tuncer DEMİR

Üye : Doç. Dr. Ahmet Serdar AYTAÇ

Tez Başlığı: ORTAÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNDE TEKTONİK DEPREMLERE
YÖNELİK FARKINDALIĞIN ÖLÇÜLMESİ: GAZİANTEP/ŞAHİNBEY
ÖRNEĞİ

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 11/10/2024

Mezuniyet Tarihi :14/11/2024

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Ortaöğretim Öğrencilerinde Tektonik Depremlere Yönelik Farkındalığın Ölçülmesi: Gaziantep/Şahinbey Örneği” adlı bu çalışmanın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Adı Soyadı

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

11 / 10 / 2024

TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU BEYAN BELGESİ

Öğrenci Bilgileri	
Adı-Soyadı	Damla GENÇ
Öğrenci Numarası	202252064802
Anabilim Dalı	Coğrafya Ana Bilim Dalı
Programı	Tezli Yüksek Lisans
Danışman Öğretim Üyesi Bilgileri	
Unvanı, Adı-Soyadı	Prof. Dr. Tuncer DEMİR
Yüksek Lisans Tez Başlığı	Ortaöğretim Öğrencilerinde Tektonik Depremlere Yönelik Farkındalığın Ölçülmesi: Gaziantep/Şahinbey Örneği
Turnitin Bilgileri	
Ödev Numarası	2402388521
Rapor Tarihi	11/10/2024
Benzerlik Oranı	Alıntılar hariç: %14 Alıntılar dahil: %15
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE, Yukarıda bilgileri bulunan öğrenciye ait tez çalışmasının a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana Bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 119 sayfalık kısmına ilişkin olarak Turnitin adlı intihal tespit programından Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıdaki detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır. Danışman tarafından uygun olan seçenek işaretlenmelidir: (✓) Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşmıyor ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylarım. () Benzerlik oranları belirlenen limitleri aşıyor, ancak tez/dönem projesi danışmanı intihal yapılmadığı kanısında ise: Yukarıda yer alan beyanın ve ekte sunulan Tez Çalışması Orijinallik Raporunun doğruluğunu onaylar ve Uygulama Esaslarında öngörülen yüzdelik sınırlarının aşılmasına karşın, aşağıda belirtilen gerekçe ile intihal yapılmadığı kanısında olduğumu beyan ederim.	
Gerekçe:	
Benzerlik taraması yukarıdaki ölçütlere uygun olarak tarafımca yapılmıştır. İlgili tezin orijinallik raporunun uygun olduğunu beyan ederim.	
Prof. Dr. Tuncer DEMİR	
İmza	

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
TABLolar LİSTESİ	iv
ÖZET.....	x
ABSTRACT	xiii
KISALTMALAR LİSTESİ	xiii
ÖNSÖZ.....	xiv
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Tezin Amacı, Araştırma Soruları ve Hedefi	2
1.2.Tezin Konusu ve Kapsamı	2
1.3.Tezin Problemi	3
1.4.Tezin Önemi.....	4

İKİNCİ BÖLÜM KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Depremler ve Farkındalık	5
2.2. Gaziantep'in Jeolojisi ve Yakınındaki Fay Sistemlerinin Deprem Riski Üzerine Etkileri	8
2.3. Gaziantep İlının Genel Olarak Jeomorfolojik Yapısı	11
2.4. Literatür Değerlendirmesi	12

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM METODOLOJİ

3.1. Çalışma Alanın Lokasyon Haritası ve Temel Coğrafi Özellikleri.....	18
3.2.Veriler ve Yöntem.....	20

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM ANALİZ VE BULGULAR

4.1. Depreme İlişkin Kavramsal Önergeler	25
4.2. Deprem Öncesine İlişkin Önergeler.....	35
4.3. Deprem Anına İlişkin Önergeler.....	50
4.4. Deprem Sonrasına İlişkin Önergeler.....	68
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	86
KAYNAKÇA.....	88
ÖZGEÇMİŞ	91

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1. Gaziantep İli Jeoloji Haritası	9
Şekil 2.2. Gaziantep ili Ve Çevresindeki Diri Fay Hatlarının Şehir Merkezine Uzaklıkları Haritası	10
Şekil 2.3. Gaziantep İli Jeomorfoloji Haritası.....	12
Şekil 2.4. Gaziantep İli Lokasyon Haritası.....	18

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1. Deprem ve Afet İle İlgili Coğrafya Dersi Müfredatı.....	7
Tablo 3.1. 2021 Yılı Gaziantep İli Nüfus İstatistikleri	19
Tablo 3.2. Evren Sayısına Göre Örneklem Belirleme Tablosu.....	20
Tablo 3.3. Ölçek Uygulanan Örneklem Sayısı.....	21
Tablo 3.4. Örneklem Cinsiyet Dağılımı.....	22
Tablo 3.5. Ölçeğe Katılan Katılımcıların Bölümleri.....	22
Tablo 3.6. Ölçeğe Katılan Katılımcıların Ebeveynlerinin Demografik Özellikleri.....	23
Tablo 3.7. Ölçeğe Katılan Katılımcıların Ebeveyn Hane Halkı Geliri.....	24
Tablo 4.1. Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgisi ile okul türleri arasında çapraz tablo.....	25
Tablo 4.2. Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgisi ile okul türleri arasında ilişki testi.....	26
Tablo 4.3. Tektonik depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum süreci ile okul türleri arasında çapraz tablo.....	27
Tablo 4.4. Tektonik depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum süreci ile okul türleri arasında ilişki testi	27
Tablo 4.5. Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında ile okul türleri arasında çapraz tablo.....	28
Tablo 4.6. Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında ile okul türleri arasında ilişki testi.....	29
Tablo 4.7. Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğu ile okul türleri arasında çapraz tablo.....	40
Tablo 4.8. Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğu ile okul türleri arasında ilişki testi.....	41
Tablo 4.9. Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğu ile Okul Türü arasında çapraz tablo.....	42
Tablo 4.10. Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğu ile Okul Türü arasında ilişki testi	43
Tablo 4.11. Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğu ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	44
Tablo 4.12. Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğu ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	44
Tablo 4.13. Depremin şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgisi ile okul türleri arasında çapraz tablo.....	45

Tablo 4.14. Depremiñ şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgisi ile okul türleri arasında ilişki testi.....	4
Tablo 4.15. Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptığı ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	46
Tablo 4.16. Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptığı ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	46
Tablo 4.17. Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumu ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	47
Tablo 4.18. Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumu ile ilgili okul türleri ilişki testi.....	47
Tablo 4.19. Oturduğumuz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri aldığı ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	48
Tablo 4.20 Oturduğumuz apartman /ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri aldığı ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	48
Tablo 4.21. Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	49
Tablo 4.22. Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri ile ilgili okul türleri arasında ilişki.....	49
Tablo 4.23. Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	50
Tablo 4.24. Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldığım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	50
Tablo 4.25. Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	51
Tablo 4.26. Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	51
Tablo 4.27. Doğal afet sigortaları kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgim vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	52
Tablo 4.28. Doğal afet sigortaları kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgim vardır ile ilgili okul türleri arasındaki ilişki testi.....	52
Tablo 4.29. Coğrafya dersi sayesinde Deprem ile ilgili yeterli farkındalık ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	53
Tablo 4.30. Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalık ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	54

Tablo 4.31. Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	54
Tablo 4.32. Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	55
Tablo 4.33. 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk azaltma Raporu Hakkında bilğim vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo	55
Tablo 4.34. 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk azaltma Raporu Hakkında bilğim vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	56
Tablo 4.35. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	57
Tablo 4.36. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	57
Tablo 4.37. Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	58
Tablo 4.38. Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	58
Tablo 4.39. Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	59
Tablo 4.40. Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	59
Tablo 4.41. Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	60
Tablo 4.42. Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	60
Tablo 4.43. Deprem anında okuldayken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak başımı ellerimle korurum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	61
Tablo 4.44. Deprem anında okuldayken sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi	61
Tablo 4.45. Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	62

Tablo 4.46. Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	63
Tablo 4.47 Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyararak panikli davranmam ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	64
Tablo 4.48 Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyararak panikli davranmam ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi	65
Tablo 4.49. Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	65
Tablo 4.50. Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime yer açmalıyım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	66
Tablo 4.51. Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	66
Tablo 4.52. Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	67
Tablo 4.53. Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	67
Tablo 4.54. Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim ile ilgili okul türleri arasında çapraz ilişki testi.....	68
Tablo 4.55. Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	68
Tablo 4.56. Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	69
Tablo 4.57. Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklerle çıkarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	69
Tablo 4.58. Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklerle çıkarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	70
Tablo 4.59. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıklıdır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	71
Tablo 4.60. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıklıdır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	71
Tablo 4.61. Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	72

Tablo 4.62. Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	72
Tablo 4.63. Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	73
Tablo 4.64. Deprem sonrası Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi	74
Tablo 4.65. Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	74
Tablo 4.66. Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	75
Tablo 4.67. Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	76
Tablo 4.68. Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	76
Tablo 4.69. Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girecek eşyalarımı almalıyım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	77
Tablo 4.70. Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girecek eşyalarımı almalıyım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	77
Tablo 4.71. Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	78
Tablo 4.72. Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	78
Tablo 4.73. Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	79
Tablo 4.74. Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	79
Tablo 4.75. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	80
Tablo 4.76. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	80
Tablo 4.77. Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	81
Tablo 4.78. Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	81

Tablo 4.79 Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo.....	82
Tablo 4.80. Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi.....	82

ÖZET

Türkiye'nin önemli bir deprem kuşağında olması bu alanda birçok araştırmanın yapılmasını zorunlu kılmıştır. Özellikle Kuzey Anadolu Fay Zonu, Doğu Anadolu Fay Zonu ve Batı Anadolu Graben Sisteminin yüzyıllardır yıkıcı depremlere sebep olması bunun kanıtıdır. Depremler en sık rastlanan doğal afet olup, önemli ölçüde can ve mal kaybına yol açmaktadır. Doğal afetler ise; fiziksel, çevresel, psikolojik ve ekonomik kayıplara neden olmakta ve normal yaşamı durdurarak toplumları etkilemektedir. Ülkemizde son olarak 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen depremler, Kahramanmaraş, Hatay, Malatya ve Adıyaman illerinin yanı sıra Gaziantep'te de etkili olmuştur. Bu depremlerin ciddi boyutlarda can ve mal kaybına yol açması, yapılacak bilimsel araştırmaları daha da önemli kılmıştır.

Afetlerle mücadelede, toplumsal farkındalık düzeyinin yüksek olması kritik bir öneme sahiptir. Özellikle lise çağındaki gençlerin deprem farkındalığının ortaya konulması çok önemli olmakla beraber, bir nevi toplumun farkındalığını da ortaya koyacaktır. Bu bağlamda araştırma alanı olarak seçilen ve 6 Şubat 2023 depremlerinden önemli ölçüde etkilenmiş olan Gaziantep ili Şahinbey ilçesi, tarihin izlerini günümüze taşıyan ve hızla gelişen bir ilçedir. Ayrıca ülke ekonomisine ciddi katkısı olan bu ilçe, kültürel mirasıyla her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Ancak son yaşanan depremlerde Gaziantep ili Şahinbey İlçesinde yaşayan lise çağındaki öğrencilerin farkındalık düzeyinin düşük olduğu gözlemlenmiştir.

Bu tez; lise çağındaki gençlerin, depreme yönelik temel kavramlar ve deprem öncesi, sonrası ve sonrasında yapılacak eylemler ile ilgili farkındalık düzeyini ölçerek öneriler sunmayı amaçlamıştır. 6 farklı lise türünde 375 11. Sınıf öğrencisine deprem farkındalığına yönelik hazırlanan önermeler yüz yüze anket yöntemi ile uygulanmıştır. SPSS (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Paket Programı)'de analiz edilmiştir. Elde edilen veriler frekans tabloları, yüzde analizleri ve çapraz tablolar ile gösterilmiştir. Önermeler ve okul türleri arasında Pearson Chi-Square (Ki-kare) ilişki testi uygulanarak %95 güven düzeyinde anlamlı farklılığın olup olmadığı denetlenmiştir. Bu bağlamda Fen Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesi, Özel Okul türlerinde depreme yönelik algı ve farkındalık düzeyinin daha yüksek; Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Anadolu Liselerinde orta düzeyde, Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi türünde ise daha düşük çıktığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afetler, Deprem, Ortaöğretim, Deprem Farkındalığı, Gaziantep

ABSTRACT

**MEASURING AWARENESS OF TECTONIC EARTHQUAKES AMONG
SECONDARY SCHOOL STUDENTS: GAZİANTEP/ŞAHİNBEY EXAMPLE**

Turkey being in a major earthquake zone has necessitated many studies in this area. The fact that the North Anatolian Fault Zone, the East Anatolian Fault Zone and the West Anatolian Graben System have been causing devastating earthquakes for centuries is proof of this. Earthquakes are the most common natural disasters and cause significant loss of life and property. Natural disasters cause physical, environmental, psychological and economic losses and affect societies by stopping normal life. The earthquakes that last occurred in our country on February 6, 2023 affected Kahramanmaraş, Hatay, Malatya and Adıyaman provinces as well as Gaziantep. The fact that these earthquakes caused serious loss of life and property has made scientific research even more important.

A high level of social awareness has a critical role in combating disasters. While it is very important to reveal the earthquake awareness of especially high school age youth, it will also reveal the awareness of society in a way. In this context, the Şahinbey district of Gaziantep province, which was selected as the research area and was significantly affected by the earthquakes of February 6, 2023, is a rapidly developing district that carries the traces of history to the present day. In addition, this district, which makes a significant contribution to the country's economy, is gaining more and more importance with its cultural heritage. However, in the recent earthquakes, it was observed that the awareness level of high school students living in the Şahinbey district of Gaziantep was low.

This thesis aims to measure the awareness level of high school students regarding basic concepts related to earthquakes and actions to be taken before, during and after earthquakes and to present recommendations. Propositions prepared for earthquake awareness were applied to 375 11th grade students in 6 different high school types via face-to-face survey method. They were analyzed in SPSS (Statistical Package Program for Social Sciences). The obtained data were shown with frequency tables, percentage analyses and cross tables. Pearson Chi-Square (Chi-square) relationship test was applied between propositions and school types to check whether there were significant differences at 95% confidence level. In this context, it was observed that the level of earthquake perception and awareness was higher in Science High School and Social Sciences High School, Private School types; it was medium level in

Anatolian Imam Hatip High School and Anatolian High Schools and lower in Vocational and Technical Anatolian High School type.

Keywords: Natural Disasters, Earthquake, Secondary Education, Earthquake Awareness, Gaziantep

KISALTMALAR LİSTESİ

AFAD	: Afet ve Acil Durum Müdürlüğü
FEMA	: Federal Acil Durum Yönetim Kurumu
TDK	: Türk Dil Kurumu
SPSS	: Statistical Package For The Social Sciences
İRAP	: Gaziantep İl Afet Risk Azaltma Planı
ÖDFZ	: Ölü Deniz Fay Zonu
DAFZ	: Doğu Anadolu Fay Zonu
TAMP	: Türkiye Afet Müdahale Planı

ÖNSÖZ

Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Fiziki Coğrafya Anabilim Dalı tarafından desteklenen bu çalışma, Ortaöğretim Öğrencilerinde Tektonik Depremlere Yönelik Farkındalığın Ölçülmesi: Gaziantep/Şahinbey Örneği ismi ile yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır.

Çalışmanın lokasyonu olan, Gaziantep ili Afad'ın hazırlamış olduğu Türkiye Deprem Tehlike Haritasında riskli şehirler arasındadır. Gaziantep'in önemli bir deprem kuşağında olması bu alanda birçok araştırmanın yapılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu çalışma hem Fiziki Coğrafya hem Beşeri Coğrafya metotları ile incelenmeye çalışılmıştır.

Bu süreçte; değerli bilgilerini paylaşmaktan çekinmeyen, beni her zaman destekleyen ve karakteriyle bana örnek olan danışmanım Prof. Dr. Tuncer Demir'e çok teşekkür ederim. Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri dersini aldığım değerli hocam Öğretim Üyesi Dr. M. Tahsin Şahin'e çok teşekkür ederim. Tezim boyunca ihtiyaç duyduğum her an cevapları ve çözümleri ile yanımda olan Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü çalışanlarına çok teşekkür ederim. Ayrıca anket süresince benimle olan ve çalışmam sırasında bana yardımcı olan Gaziantep İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ortaöğretim Biriminde çalışan çok değerli Serhat Gürsoy öğretmenime ve kıymetli öğrencilerime teşekkür ederim.

Bana kendimden daha çok inanan, hayatımın anlamları annem, babam ve ablam. Bu tezi sizin sayenizde tamamladığımı bilmenizi isterim. Her zaman kalbimdesiniz. Desteğiniz, sevginiz ve yanımda olmanız beni çok mutlu hissettiriyor. Benim ailem olduğunuz için çok mutluyum.

GİRİŞ

Doğal olaylar, yeryüzünde meydana gelen ve doğanın dinamik süreçlerinin bir parçasıdır. Doğal olaylar, yer kabuğunun hareketleri, iklim değişiklikleri, volkanik aktiviteler ve meteorolojik olaylar gibi süreçleri içerir. Bu süreçler, dünya oluşmaya başladığından bu yana devam eden doğal döngülerin ve enerji transferlerinin bir sonucudur. Depremler, volkanik patlamalar, fırtınalar ve sel gibi olaylar, doğanın sürekli değişen yapısının bir parçasıdır ve belirli aralıklarla meydana gelir.

Ancak, bu doğal olaylar insanlara, yerleşim yerlerine ve faaliyetlerine zarar verdiğinde doğal afet olarak tanımlanır. Doğal afetler, toplumların sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarında büyük değişikliklere yol açabilir ve önemli ölçüde can ve mal kayıplarına neden olabilir. Bu nedenle, doğal afetler hem yerel hem de küresel ölçekte büyük bir öneme sahiptir ve bilimsel olarak incelenmeleri gereklidir. Afetlerle mücadelede farkındalıklı bir toplum olmanın önemi büyüktür. Farkındalıklı bir toplum, afetlere hazırlıklı olma, doğru ve hızlı tepki verme yeteneğine sahip olarak, afetlerin yol açabileceği can ve mal kayıplarını en aza indirebilir. Özellikle depremler, can ve mal kaybına yol açan en yaygın afet türlerindendir.

Gaziantep, Türkiye ekonomisine önemli katkılarda bulunan, zengin kültürel mirasıyla tarihin izlerini günümüze taşıyan ve hızlı bir gelişim gösteren bir şehirdir. Bu nedenle, Gaziantep gibi gelişen ve kültürel açıdan değerli şehirlerde deprem farkındalığının ve afet yönetimi stratejilerinin geliştirilmesi hayati önem taşır. Depremlere karşı alınacak önlemler, şehirdeki altyapının güçlendirilmesi, halkın bilgilendirilmesi ve afet sonrasında hızlı müdahale kapasitesinin artırılması ile mümkün olabilir. Bu tür yaklaşımlar, Gaziantep'in hem tarihi mirasını korumasına hem de ekonomik ve sosyal yapısının sürdürülebilirliğine katkıda bulunacaktır.

Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan anket veri toplama tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda incelenen ampirik araştırmaların bulguları analiz edilerek genellemelere ulaşılmıştır. Buradan hareketle ilk olarak deprem ve eğitim arasındaki ilişki teorik olarak ortaya konulmuş afet yönetimi ve farkındalığı hakkında değerlendirme yapılmıştır. İlerleyen bölümlerde çalışmanın konusu ile ilgili literatür değerlendirmesi yapılmıştır. Daha sonra araştırmanın metodu açıklanarak bulgular analiz edilmiş ve sonuca varılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1 Tezin Amacı, Araştırma Soruları ve Hedefi

Gaziantep, Türkiye'nin güneydoğusunda yer alan ve önemli bir deprem riski taşıyan bölgede yer almaktadır. Bu bölgenin depremselliği, aktif fay hatlarının varlığı ve bölgenin jeolojik yapısı nedeniyle dikkat çekicidir.

Depremselliği yüksek bir bölgede yer alan Gaziantep, afet yönetimi ve planlama konusunda farkındalığın da en fazla oluşması gereken bir konumdadır. Bu bağlamda burada yaşayan lise çağındaki öğrencilerin farkındalık düzeylerinin düşük olduğu yaşanan depremler ile gözlenmiştir. Bu tez; Türkiye'nin ekonomik ve nüfus açısından büyük kentlerinde öğrenim gören ve deprem açısından riskli bölgelerinde yaşayan lise öğrencilerinin deprem farkındalığının hangi düzeyde olduğunu, depremle ilgili bilgi, tutum ve davranışlarının ölçülmesi amacıyla hazırlanmıştır. Bu problem kapsamında,

“1- Gaziantep İli Şahinbey ilçesinde mevcut olan Ortaöğretim okullarından farklı lise türlerindeki 11. Sınıf öğrencileri arasında tektonik deprem farkındalık düzeyleri ne ölçüdedir?” araştırma sorusu çerçevesinde özellikle önemli bir deprem bölgesi olan Gaziantep'teki 11. Sınıf lise öğrencilerinin deprem ile ilgili temel kavramlar ile deprem öncesi, sırasında ve sonrasında yapılacak eylemler ile ilgili farkındalık düzeyini ölçerek öneriler sunmuştur.

Araştırmada özellikle 11. Sınıf Öğrencilerin seçilmesinde Depremler ve Doğal Afetler konusu, 2018-2023 Eğitim-Öğretim yılları arasında kullanılan Coğrafya Dersi Ortaöğretim Programı müfredatına göre zorunlu olarak 9 ve 10. Sınıflarda kazanım olarak geçmektedir. Bu yüzden örneklem olarak lise düzeyi 11. Sınıf öğrencileri seçilmiştir. Böylelikle ortaöğretim öğrencileri arasında deprem farkındalığının ölçülmesi ile bundan sonra olacak olan depremlere hazırlık ve maruz kalmada önemli bir çıktı sunması hedeflenmektedir. Ülkemizin aktif bir fay zonu içerisinde ve kesişim noktaları arasında yer alması ayrıca son yaşanan 6 Şubat Kahramanmaraş merkezli depremin büyük bir yıkıma yol açması da araştırmanın diğer gerekçesini oluşturmaktadır.

1.2. Tezin Konusu ve Kapsamı

Türkiye'nin önemli bir deprem kuşağında olması bu alanda birçok araştırmanın yapılmasını zorunlu kılmıştır. Özellikle Kuzeydoğu Anadolu, Doğu Anadolu ve Batı Anadolu Graben Sisteminin yüzyıllardır yıkıcı depremlere sebep olması bunun kanıtıdır. Ülkemizde son

olarak 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremin önemli bir can ve mal kaybına sebep olması sonucu yapılacak olan bilimsel araştırmalar daha fazla önem kazanmıştır.

Bu bağlamda çalışma alanı olan Gaziantep'in deprem farkındalığının ortaya konulması gereklilik doğurmaktadır. Hazırlanan bu tez, ortaöğretim öğrencileri arasında deprem farkındalığını ölçerek gerekli önlem ve tedbirlerin ortaya konulması amaçlamaktadır. Önemli bir deprem bölgesi olan ve 6 Şubat 2023 depreminden önemli ölçüde etkilenmiş olan Gaziantep İli Şahinbey ilçesinde mevcut olan ortaöğretim 11. Sınıf öğrencilerini hedef almaktadır. Daha önce Güneydoğu Anadolu Bölgesinde deprem farkındalığı ile ilgili bir araştırma yapılmaması araştırmanın özgünlüğünü, 06.02.2023 depreminin önemli bir yıkıcı etkisinin olması araştırmanın motivasyonunu ortaya koymaktadır. Yapılacak olan araştırmada veri toplama tekniği olarak anket kullanılmıştır. Anket yüz yüze yapılmış olup daha fazla deneğe ulaşılması açısından tercih edilmiştir. Elde edilen veriler frekans tabloları, yüzde analizleri çapraz tablolar ve ilişki testleri ile analiz edilmiştir. Bulgular teorik, bütünsel yaklaşım ve güncel koşullar ile entegre edilerek yorumlanmıştır.

1.3. Tezin Problemi

Türkiye, Alp-Himalaya dağ oluşum kuşağı üzerinde yer aldığından, Dünyanın en önemli ve aktif deprem kuşaklarından birinde bulunmaktadır. Alp-Himalaya deprem kuşağındaki aktif tektonik hareketler, Türkiye'nin sık sık şiddetli depremlerle karşı karşıya kalmasına neden olmaktadır (McKenzie, 1972).

Bu nedenle, Türkiye'de depremlere karşı alınacak önlemler ve afet yönetimi büyük önem taşır. Levha tektoniği kuramına dayalı olarak, bu kuşaktaki levhaların hareketleri sonucu oluşan enerji birikimleri, yer kabuğunda büyük stres yaratmakta ve bu stresin ani boşalmasıyla depremler meydana gelmektedir. Türkiye'nin bu aktif kuşak üzerindeki konumu, depremlere karşı farkındalıklı ve hazırlıklı olmayı zorunlu kılmaktadır.

Afet yönetimi, doğal veya insan kaynaklı olayların yol açtığı fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıpların etkilerini en aza indirmek için kritik bir rol oynar. Afetlerin tamamen önlenmesi mümkün olmasa da, önceden alınan tedbirlerle bu olayların olumsuz etkilerini minimize etmek mümkündür. Bu tedbirlerin başında da ilkokul çağından başlayarak bireyleri eğitim yoluyla farkındalık kazandırmaktan geçmektedir. Gelişmiş toplumlar, afet risklerini yönetilebilir seviyelere indirgemeyi başarmışlardır. Türkiye'de yapılan incelemeler, depremlerin en çok can ve mal kaybına neden olan afet türü olduğunu ortaya koymaktadır. Gaziantep gibi büyük deprem üretebilecek aktif fay hatlarına yakın bölgeler, olası deprem risklerine karşı özel önlemler alması gereken yerler arasındadır.

1.4. Tezin Önemi

Lise çağındaki gençler için deprem farkındalığı, Türkiye'nin deprem riski yüksek bir kuşakta bulunması nedeniyle hayati önem taşımaktadır. Bu nedenle, lise çağındaki gençlerin deprem konusunda farkındalık kazanması hem kendi güvenlikleri hem de genel toplum güvenliği açısından kritik bir öneme sahiptir. Ayrıca lise çağındaki gençlerin deprem farkındalıklarını ölçmek bu konuda yapılacak olan eğitim-öğretim uygulamalarının kapsamını belirlemesi açısından önem taşımaktadır.

Deprem eğitimi, gençlerin depremler sırasında nasıl davranmaları gerektiğini öğrenmelerini sağlar. Bu, hayati öneme sahip bir bilgi setidir çünkü deprem anında doğru davranış biçimleri can kayıplarını ve yaralanmaları en aza indirebilir. Yapılan araştırmalar, afet farkındalığına sahip bireylerin, acil durumlarda daha hızlı ve doğru tepkiler vererek hem kendilerini hem de çevrelerindeki kişileri koruyabildiklerini göstermektedir (FEMA, 2010). Lise çağındaki gençlerin deprem eğitimi alması, onların bu tür durumlarla başa çıkma yeteneklerini geliştirir ve toplumda genel bir afet farkındalığı oluşturabilir.

Ayrıca, lise öğrencilerine verilecek deprem eğitimi, uzun vadede toplumun afet yönetimi kapasitesini artırır. Gençlerin bu konuda farkındalığa sahip olması, onların ileride toplumda afete hazırlıklı bireyler olarak rol almalarını sağlar. Bu tür eğitimler, sadece bireysel güvenliği artırmakla kalmaz, aynı zamanda toplum genelinde dayanışma ve kolektif hareket kabiliyetini de güçlendirir (Paton & Johnston, 2001).

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Depremler ve Farkındalık

Türkiye'nin deprem riski taşıyan bir coğrafyada bulunması ve geçmişte birçok büyük depremin yaşandığı bilinmektedir. Bilimsel çalışmalar, gelecekte benzer büyük depremlerin olasılığının devam ettiğini öngörmektedir. Bu nedenle, Türkiye'de deprem zararlarını azaltmak amacıyla çeşitli alanlarda çok yönlü çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar, Afet ve Acil Durum Koordinasyon Başkanlığı'nın (AFAD) hazırladığı katalog çerçevesinde; deprem öncesi, sırası ve sonrası olarak planlanmakta ve uygulanmaktadır. Ancak, bu çabalar arasında en önemli olanı, toplumun deprem farkındalığını geliştirmektir. Çünkü toplumun deprem konusunda yeterli farkındalığa sahip olması, depremlerin doğal afete dönüşmesini önlemede kritik bir rol oynamaktadır.

Deprem farkındalığı, bireylerin ve toplumların içinde bulundukları deprem riskini anlamalarını ve olası bir deprem durumunda zararın en aza indirilmesi için gerekli sorumlulukların farkında olmalarını sağlar. Bu farkındalık, toplumların depreme yönelik hazırlıklarını yapmalarını, deprem sırasında ve sonrasında etkili bir şekilde tepki vermelerini ve olası zararları en aza indirerek toplumsal yaşamı normale döndürmelerini sağlar. Deprem riski ve korunma yöntemleri hakkında yeterli bilgiye sahip toplumlarda, depremlerden kaynaklanan ölüm ve yaralanma sayılarının diğer toplumlara göre daha az olduğunu göstermektedir (Kadıoğlu, 2008).

TDK'nin sözlüğüne göre "Farkındalık", bireyin yaşadığı çevredeki koşullar ve riskler hakkında bilgi sahibi olması, uygun tutum ve davranışları sergileyebilmesi anlamına gelir. Deprem farkındalığı da bu bağlamda, bireyin depremi anlaması, yaşadığı yerdeki deprem riskini değerlendirebilmesi ve depreme karşı korunma yöntemlerini bilmesi ve uygulayabilmesiyle ilgilidir. Deprem farkındalığı, doğru bilgilerle donatılmayı ve doğru tutumları benimsemeyi gerektirir. Bu bilgi ve tutumlar, deprem anında nasıl davranılması gerektiğini belirler ve bireyin deprem riskine karşı hazırlıklı olmasını sağlar.

Ancak, tarihi depremlerin yıl dönümlerinde daha fazla vurgulanan, genellikle sınırlı bir kesim tarafından katılan ve karar mekanizmalarını etkilemeyen yaygın eğitim-öğretim faaliyetleri, toplum genelinde yeterli düzeyde bir deprem farkındalığı oluşturulmasına yetmemektedir. Toplumun gerçekten etkili bir deprem farkındalığına sahip olabilmesi için örgün öğretimden daha fazla yararlanması gerekmektedir. Doğru amaçlar, öğretim programları

ve yöntemleri ile desteklenen eğitim-öğretim faaliyetleri ile toplumda arzu edilen düzeyde bir deprem farkındalığının oluşturulmasına katkıda bulunabilir. Bu şekilde, geleceğin mimarı gençler; ilk ve ortaöğretim dönemlerinde deprem farkındalığı kazanabilirler, ileride deprem zararlarıyla mücadele etmek için doğru davranışlar sergileyebilir ve etkili kararlar alabilirler.

Okullarda yürütülen örgün eğitim, öğrencilere depremin zararlarından korunma konusunda gereksinim duyacakları bilgi ve becerileri kazandırmanın yanı sıra, bu bilgi ve becerileri aile üyelerinden başlayarak topluma aktarma imkanı sağlar. Bu özellikleriyle okullar, doğal afetlere karşı toplumun farkındalık kazanması ve hazırlıklı olmasında önemli bir köprü rolü üstlenmektedir.

İlk ve ortaöğretim düzeyinde deprem farkındalığını artırmaya yönelik öğretim, öğrencilere bilgi, tutum ve davranış kazandırmaya yönelik olmalıdır. Öğrencilerin fiziksel ve psikolojik gelişim seviyeleri göz önünde bulundurularak sunulan bu öğretim, doğru bilgi ve anlayışa sahip olmalarını sağlar, doğru tutumlar geliştirmelerine ve doğru davranışlar sergilemelerine katkıda bulunur. Bu yaklaşım, deprem farkındalığının kalıcı olmasını ve çeşitli durumlarda doğru tepkiler verilmesini destekler.

Tablo 2.1’de; Türkiye’deki ilk ve ortaöğretim müfredatında, afetler ve deprem farkındalığını artırmaya yönelik çeşitli kazanımlar bulunmaktadır. İlköğretim düzeyinde, 1., 2. ve 3. sınıflarda hayat bilgisi dersinde; 4., 5. ve 6. sınıflarda sosyal bilgiler dersinde; ve 8. sınıf fen ve teknoloji dersinde doğal afetler ve depremler farklı boyutlarıyla ele alınmaktadır. Ortaöğretim düzeyinde ise, bu konular 10. sınıf coğrafya derslerinde incelenmektedir. 10. sınıf müfredatında afetlerle ilgili kazanımlar arasında, iç kuvvetler, afetlerin dağılışı, afetlerin dağılışlarının etkileri ile ilişkilendirilmesi ve afetlerden korunma yöntemleri bulunmaktadır.

Ortaöğretim Coğrafya Programında Doğal Afetler ve Depremlerle İlgili Kazanımlar Tablosu

Tablo 2.1: Deprem ve Afet ile ilgili Coğrafya Dersi müfredatı

Ders Adı	Kazanım Konuları
Coğrafya 10	- Dünya'nın tektonik oluşum süreci - İç kuvvetlerin; yer şekillerine etkisi - Türkiye'deki yer şekillerinin oluşum sürecine iç kuvvetlerin etkisi - Afetlerin oluşum nedenleri ve özellikleri - Afetlerin dağılışları ve etkileri - Türkiye'deki afetlerin dağılışları ve etkileri - Afetlerden korunma yöntemleri

Doğal afetler, ağırlıklı olarak 10. sınıf coğrafya dersi müfredatında yedi kazanımla yer almakta olup, bu kazanımlar doğal afetlerin oluşumu, etkileri ve insanların afet farkındalığı kazanmasıyla ilgili konuları kapsamaktadır. 9., 11. ve 12. sınıf coğrafya dersinde ise doğal afetlerle doğrudan ilgili kazanım bulunmamaktadır.

Türkiye'de ilk ve ortaöğretim seviyesinde öğrencilerde deprem farkındalığı oluşturma konusu, sınırlı sayıda çalışmada çeşitli açılardan incelenmiştir. Bu çalışmalar genellikle belirli öğretim kademelerine odaklanılmış olup, öğretmenlerin afet farkındalığı kazandırmadaki yeterliliği ve öğrencilerin depremlerle ilgili bilgi düzeyi ile düşünceleri üzerine yoğunlaşmıştır.

Bu bağlamda, bu çalışmanın gerekliliği kaçınılmaz olup, öğrencilerin deprem farkındalığı düzeylerini SPSS paket programı (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı) kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilerle, Gaziantep İli Şahinbey İlçesi öğrencilerinin, deprem farkındalığı ve duyarlılığı okul türlerine göre ortaya konulacaktır. Çalışmanın sonunda, öğrencilere daha etkin bir farkındalık sağlanabilmesi için çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

2.2. Gaziantep'in Jeolojisi ve Yakınındaki Fay Sistemlerinin Deprem Riski Üzerine Etkileri

Gaziantep, jeolojik gelişimi ve yapısal özellikleri bakımından farklı tektonik birliklerin bir araya geldiği bir bölgede konumlanmaktadır. 2010 yılında yayınlanan Gaziantep İl Çevre ve Durum Raporu'na göre; Gaziantep ve civarında yüzeyeleşen birimleri dört grupta sınıflandırabiliriz. Bunların yaşları Oligosen - Miyosen arasındadır.

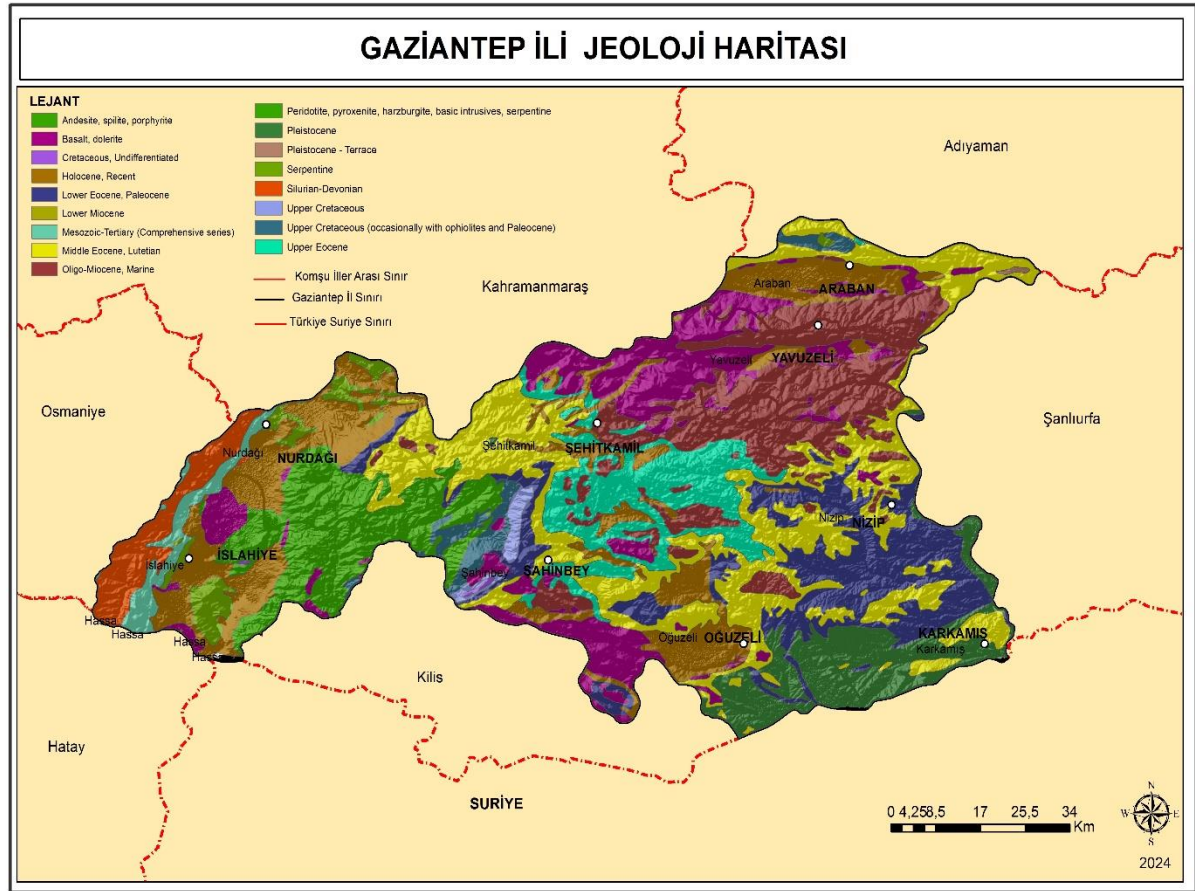
Gaziantep Formasyonu: Gaziantep Formasyonu Birim killi kireçtaşı ve tebeşirden oluşmaktadır. Formasyonun en tipik yüzeyleşmelerinin görüldüğü ve tanımının yapıldığı yer Gaziantep İli çevresidir.

Fırat Formasyonu: Birim yer yer resif karakterli kireçtaşlarından oluşmaktadır. Fırat formasyonu, özellikle Gaziantep'ten Kahramanmaraş'a, Yavuzeli'ne, Şanlıurfa'ya ve Kilis'e giden karayollarının geçtiği güzergahlar boyunca yoğun olarak görülmektedir.

Yavuzeli Bazaltı: Bu formasyon bazalt lavından oluşmuştur. Yavuzeli bazaltı, kırmızımsı, koyu kahve, koyu gri ve siyahımsı renkli, tabakasız, yer yer çok kalın tabakalı, gözenekli, gözenekler arası kalsit dolgulu olup, genel olarak lav akıntısından oluşmuştur.

Alüvyon Saha: Genellikle nehirlerin eski yataklarında ve yüksek tepelerle çevrili ovalarda geniş yüzeyleşmeler göstermektedir. Gevşek tutturulmuş çakıl, kum ve çamurdan oluşan bu yüzeysel birikintiler üzerinde tarım yapılmakta veya kum ve çakıl deposu olarak

kullanılmaktadır. MTA verilerinden yararlanarak hazırlanan Gaziantep İlinin Jeolojik Haritası Şekil 2.1’de gösterilmiştir.

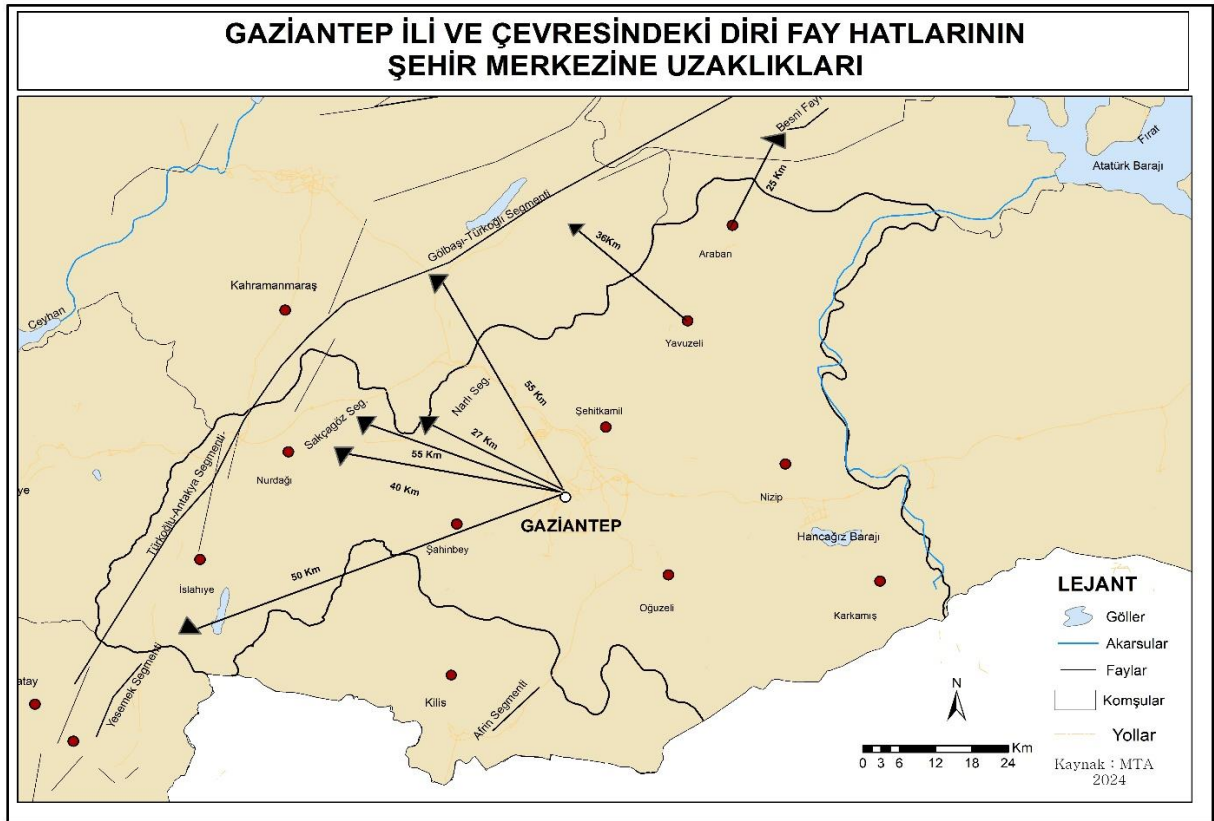
Şekil 2.1: Gaziantep İli Jeolojik Haritası

Gaziantep ili, Türkiye'nin tektonik yapısı içinde Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ) ve Ölü Deniz Fay Zonu'nun (ÖDFZ) etkisi altındadır. DAFZ, Arap Plakası'nın kuzeye doğru hareketi ile Anadolu Bloğu'nun batıya doğru hareketi arasında bulunan bir sol yanal doğrultu atımlı transform faydır. Fayın genişliği yaklaşık 30 km, uzunluğu ise 580 km' dir. Karlıova'dan güneybatıdaki Hatay'a kadar uzanan DAFZ, 50 km ile 145 km arasında değişen altı farklı segmentten oluşur. Fayın ortalama kayma hızı 5-8 mm/yıl arasında değişir ve Üst Pliyosen yaşındadır (Herece, 2003; Demirtaş, 2003).

DAFZ'de uzun süredir deprem olmamış en önemli sismik boşluklar; Palu – Bingöl ve Türkoğlu – Gölbaşı arasında kalan bölgelerdir. Palu – Bingöl Bölgesinin önceki deprem etkinliği hakkında çok az bilgi bulunmakta ve büyük bir deprem üretebilecek kapasitede bir yapıya sahip olup olmadığı tam olarak bilinmemektedir. Buna Karşın Gölbaşı – Türkoğlu Bölgesi, sürekli bir fay parçası ile kesilmektedir. Bu özelliklerinden dolayı DAFZ'de Gölbaşı – Türkoğlu Bölgesi ve devamında güneybatıya doğru Antakya'ya uzanan segment hasar yapıcı

bir depreme neden olacak en uygun yerler olarak öngörülmektedir (Arpat ve Şaroğlu, 1975; Herece, 2003).

Afad'ın hazırlamış olduğu; Türkiye Deprem Tehlike Haritası Proje Dokümanı incelendiğinde; Gaziantep İlini ve kent merkezini etkileyebilecek fayların kent merkezine uzaklığı harita üzerinde gösterilmiştir (bkz: Şekil 2). Tüm bu fayların Gaziantep Şehir merkezinde Gaziantep Kalesi'nin bulunduğu Şahinbey ilçesine uzaklıkları 27 ile 55 km arasında değişmektedir. 2020 yılında yaşanan Elazığ merkezli deprem ve 6 Şubat 2023 tarihinde Türkiye saatiyle 04:17 ve 13:24'te Pazarcık (Kahramanmaraş) ve Elbistan (Kahramanmaraş) merkezli Mw:7.7 ve Mw:7.6 büyüklüğünde iki deprem ve bu depremlerin ardından 20 Şubat 2023 tarihinde Hatay'ın Yayladağı ilçesinde Mw:6.4 büyüklüğünde başka bir deprem gerçekleşmiştir. Depremler, Kahramanmaraş, Hatay, Adıyaman, Gaziantep, Malatya, Kilis, Diyarbakır, Adana, Osmaniye, Şanlıurfa ve Elazığ illerinde yoğun şekilde hissedilmiş ve büyük can kayıplarına ve ağır hasara neden olmuştur. Resmi rakamlara göre, 53 binin üzerinde insan hayatını kaybetmiş ve 107 binden fazla kişi yaralanmıştır (AFAD Deprem Kataloğu). Bu nedenle Gaziantep gibi deprem tehlikesi yüksek şehirlerde; deprem farkındalığı ve afet yönetimi süreçleri büyük önem taşımaktadır. MTA verilerinden yararlanılarak hazırlanan Gaziantep İli ve Çevresindeki Diri fay Hatlarının haritası Şekil 2.2'de gösterilmiştir.

Şekil 2.2: Gaziantep ili ve çevresindeki diri fay hatlarının şehir merkezine uzaklıkları

2.3. Gaziantep İlinin Genel Olarak Jeomorfolojik Yapısı

Gaziantep Platosu, ilin büyük bir kısmını kaplar ve deniz seviyesinden ortalama 800-1000 metre yükseklikte yer alır. Bu plato, Tersiyer ve Kuvaterner dönemlerine ait tortul kayalardan oluşmuştur. Platoda yaygın olarak görülen bu kayalar, zamanla akarsular tarafından aşındırılarak vadiler ve düzlükler oluşturmıştır. Gaziantep platosunun kuzeyi, Hatay-Maraş çukurluğu ile Fırat Nehri arasında konumlanmıştır ve Araban Ovası gibi bir çukurluk alanıyla kaplıdır. İlin batısında ise Hatay ve Osmaniye sınırlarını oluşturan Amanos (Nur) Dağları uzanır. Bu arazi yapısı, Gaziantep'in çeşitli ve zengin bir coğrafyaya sahip olmasını sağlar, hem tarımsal üretim hem de doğal güzellikler açısından farklı olanaklar sunar. Gaziantep il sınırları içindeki alanların eğim düzeylerine ilişkin yapılan analizler, %0 ile %60 arasında değiştiğini göstermektedir. (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İl Çevre Düzen Planı, 2017).

Gaziantep ili, Türkiye'nin güneydoğusunda yer almakta olup, hem jeolojik hem de jeomorfolojik açıdan önemli özelliklere sahip bir bölgedir. Gaziantep'in jeomorfolojik yapısı, çeşitli yükseltiler, ovalar ve akarsu vadileri ile karakterize edilir ve bu yapı, bölgenin doğal ve insan faaliyetlerine yönelik pek çok yönünü etkiler. (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İl Çevre Düzen Planı, 2017).

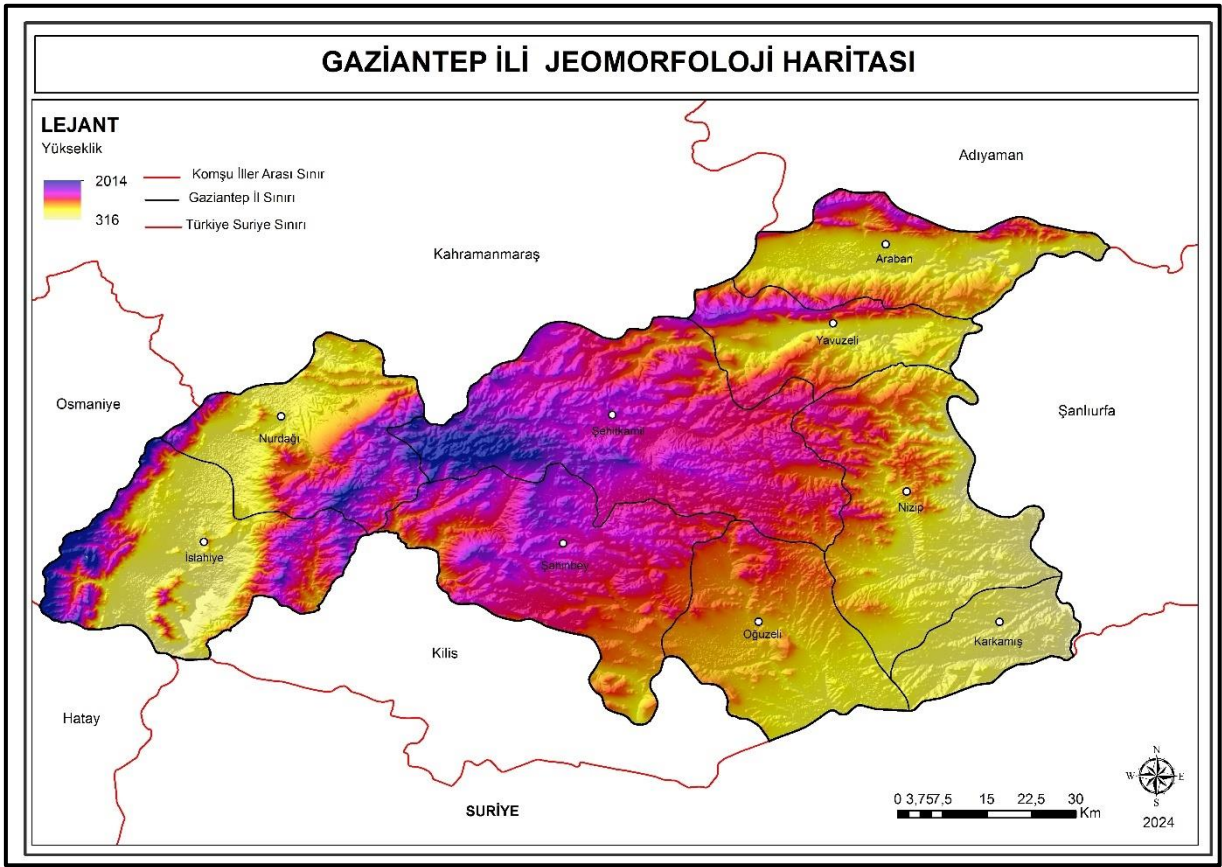
Gaziantep'in jeomorfolojisi, genel olarak iki ana morfolojik birimden oluşur: yükseltiler ve düzlükler. Bu yükseltiler arasında en dikkat çekici olanı Sof Dağı'dır. Sof Dağı, ilin en yüksek noktalarından biri olup, yüksekliği 1.497 metredir (Ardos, 2005). Bu dağlık alanlar, kireçtaşı, marn ve konglomeradan oluşan litolojik yapılar içerir ve bu yapılar, bölgede karstik oluşumların yaygın olmasına neden olmuştur. (Gaziantep Büyükşehir Belediyesi İl Çevre Düzen Planı, 2017).

Gaziantep Ovası, ilin güneybatısında yer alır ve oldukça verimli topraklara sahiptir. Bu ova, alüvyonlarla kaplı olup, Fırat Nehri ve kollarının taşıdığı materyallerin birikmesi sonucu oluşmuştur. Ova alanı, tarım faaliyetleri için son derece elverişlidir ve ilin ekonomisinde önemli bir rol oynar (Atalay, 2008).

Bölgedeki akarsu sistemleri de Gaziantep'in jeomorfolojisinde önemli bir yere sahiptir. Fırat Nehri'nin kolları, ilin hidrolojik ağını oluşturur ve bu akarsular, bölgenin jeomorfolojik yapısını şekillendirmede önemli bir rol oynar. Bu nehirler, aynı zamanda vadiler oluşturarak, bölgenin topografik çeşitliliğine katkıda bulunur (Atalay, 2008).

Sonuç olarak, Gaziantep'in jeomorfolojik yapısı, çeşitli yükseltiler, platolar ve vadilerle karakterize edilir ve bu yapı, ilin doğal peyzajını ve insan faaliyetlerini önemli ölçüde etkiler. Bu morfolojik çeşitlilik, Gaziantep'in hem doğal kaynakları hem de yerleşim ve tarım alanları

açısından zengin bir bölge olmasını sağlar. MTA verilerinden yararlanılarak hazırlanan Gaziantep İlinin Jeolojik Haritası Şekil 2.3'de gösterilmiştir.

Şekil 2.3: Gaziantep İli Jeomorfoloji Haritası

2.4. Literatür Değerlendirmesi

Türkiye depremselliği 06.02.2023 tarihinde yaşanan Kahramanmaraş merkezli depremle yıkıcı etkisini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Bu kapsamda literatür taraması, tezin çalışma alanı olan Gaziantep Depremselliği, Afet Farkındalığı, Depremler ve Eğitim, Farkındalık Analizleri üzerine çalışılan makale ve tezler üzerinedir.

Karancı N. (1999), *Afet Zararlarını Azaltmada Psikolojinin Önemi* adlı çalışması depremin psiko-sosyal etkileri konusunda yapılmıştır. Afetler, fiziksel zararın yanı sıra psikolojik etkiler de bırakabilir ve bu etkiler, uzun süreli travma, kaygı, korku, depresyon gibi çeşitli psikolojik sorunlara yol açabilir. Karancı'nın çalışmaları, afetzedelerin duygusal ve zihinsel sağlığını anlamak, afet sonrası psikososyal destek hizmetlerinin önemini vurgulamak ve toplumların afetlere dirençli olmalarını sağlamak için stratejiler geliştirmek üzerine kurgulanmıştır.

Ergünay O. (2002), *Afete hazırlık ve Afet Yönetimi* konusunda doğal afetlerin etkilerini azaltmak, afet riskini yönetmek ve afet sonrası toplumun hızlı bir şekilde toparlanmasını

sağlamak amacıyla yapılan planlama, hazırlık, müdahale ve iyileştirme süreçlerini içerir. Ergünay'ın çalışmalarında, afetlerin etkilerini en aza indirmeye stratejilerini geliştirmek ve uygulamak üzerine odaklanmıştır. Bu kapsamda, afet risklerini analiz etmek, erken uyarı sistemleri oluşturmak, kriz iletişimi ve koordinasyonunu sağlamak gibi konular üzerinde çalışmıştır. Ergünay'ın araştırmaları, afet yönetimi süreçlerinde ulusal ve uluslararası düzeyde politika oluşturuculara ve uygulayıcılara rehberlik etmektedir.

Yıldız M. (2000), *İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Deprem Öncesinde ve Deprem Sonrası Öğrenme ve Öğretme Başarıları ile Deprem Sonrası Oluşabilecek Değişiklikler* araştırmasında, deprem öncesi ve sonrası dönemlerde öğretmenlerin mesleki stres düzeylerini, öğrencilerin duygusal durumlarını ve öğrenme ortamlarındaki değişimleri incelemektedir. Yıldız'ın çalışmaları, deprem öncesi eğitim stratejilerinin etkinliğini değerlendirmek ve deprem sonrası öğrencilerin psikososyal destek ihtiyaçlarını karşılamak için öğretmenlere yönelik profesyonel gelişim programlarının önemini vurgulamaktadır.

Özdemir Ü. vd., (2001), *İlköğretimde Deprem ve Depremın Zararlarından Korunma Yollarının Önemi* adlı çalışmasında, ilköğretim düzeyinde deprem ve depremin zararlarından korunma yollarının önemi üzerine araştırmalar yapmaktadır. Çalışmaları, öğrencilerin deprem gerçeğiyle tanışması, depremin olası etkileri konusunda bilinçlenmesi ve korunma stratejilerinin öğrenilmesi gerekliliğine odaklanmaktadır. Özellikle ilköğretim çağındaki çocukların deprem ve doğal afetler hakkında bilgi sahibi olmalarının, olası afetlerde panik ve kaygı seviyelerini azaltarak daha güvenli davranmalarını sağlayabileceği vurgulanmaktadır.

Sert E. (2002), *Depremın İlköğretim Öğrencilerinin Güdülerini ve Başarı-Başarısızlık Yüklemelerini Etkileme Düzeyi* adlı çalışmasında, depremin ilköğretim öğrencilerinin başarı durumlarına etkisi üzerine araştırmalar yapmıştır. Çalışmaları, depremin eğitim ortamı üzerindeki etkilerini değerlendirmekte ve öğrencilerin akademik performanslarına olan olası etkilerini incelemektedir. Sert'in araştırmaları, depremin öğrenciler üzerindeki psikolojik etkileri, okul devamsızlığı ve ders başarıları üzerindeki olası değişiklikleri analiz etmektedir. Bu bağlamda, depremin öğrencilerin dikkat, konsantrasyon ve öğrenme motivasyonu üzerinde olumsuz etkileri olabileceği ve dolayısıyla akademik başarılarını etkileyebileceği öne sürülmektedir.

Özüpekçe, S. (2021), *Türkiye'de Afet Gerçekliği Ve Coğrafya Eğitim-Öğretiminin Bu Konudaki Rolü* adlı çalışmasında, Türkiye'de sıkça yaşanan doğal afetlere karşı bilinç ve farkındalık yaratmanın önemini vurgulamaktadır. Araştırma, coğrafya eğitimi kapsamında Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) kullanılarak hazırlanan detaylı risk haritalarının, bireylerde erken yaşta afet bilincinin geliştirilmesinde etkili bir araç olabileceğini ortaya koymaktadır.

Özellikle ilkokul ve ortaöğretim aşamalarında görsel ve interaktif yöntemlerin kullanılması, öğrencilerin afetlerin mekansal dağılımını ve etkilerini daha iyi anlamalarını sağlamaktadır. CBS tabanlı haritalar aracılığıyla öğrenciler, bölgesel afet risklerini ve bu afetlerle başa çıkmak için alınması gereken önlemleri daha iyi kavrayarak, toplum genelinde bilinçli ve hazırlıklı bireyler olarak yetişecektir. Bu yaklaşım, sadece eğitimde değil, afet yönetimi ve planlamasında da daha etkin ve bilimsel bir zemin oluşturmaktadır.

Öcal A. (2005), *İlköğretim Sosyal Bilgiler Dersinde Deprem Eğitiminin Değerlendirilmesi* adlı çalışmada, ilköğretim sosyal bilgiler eğitiminde deprem eğitiminin önemini vurgulamaktadır. Deprem muhtemel zararlarını azaltmak için belirli önlemler almak kritik öneme sahiptir. Bu önlemler arasında okullarda deprem eğitimi verilmesi de bulunmaktadır. İlköğretimde, deprem konularının öğretildiği derslerden biri de Sosyal Bilgilerdir. Deprem ve eğitim arasında önemi ortaya koymuştur.

Demirkaya H. (2007), *İlköğretim Öğrencilerinin Deprem Kavramı Algılamaları Ve Depreme İlişkin Görüşleri* konusunda ilköğretim öğrencilerinin deprem kavramı algılamaları ve depreme ilişkin görüşleri hakkında bir çalışmadır. Bu kapsamda Demirkaya'nın makalesi, ilköğretim öğrencilerinin deprem kavramını nasıl algıladıklarını ve depreme ilişkin görüşlerini incelemektedir. Çalışma, öğrencilerin deprem konusundaki bilgi düzeylerini, deneyimlerini ve duygusal tepkilerini anlamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma, öğrencilerin depreme karşı tutumlarını ve hazırlıklarını belirlemek için anketler, görüşmeler veya gözlem gibi yöntemler kullanmıştır

Erdoğan H. (2007), *Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Doğal Afetler Konularının Coğrafi Bilgi Sistemleri Uygulamaları İle Öğretimi* konusunda Doğal Afetler Konularının Öğretimi ve CBS konusunda çalışmalar yapmıştır. Erdoğan'ın çalışması, doğal afetler konularının öğretimi ve CBS (Coğrafi Bilgi Sistemleri) üzerine odaklanmaktadır. Çalışma, doğal afetlerin etkilerini azaltmak ve toplumların afetlere hazırlıklı olmasını sağlamak amacıyla eğitim sistemine entegre edilmesi gereken stratejileri incelemektedir. Ayrıca, CBS' nin afet yönetimi sürecindeki rolü ve etkisi üzerinde durulabilir. Bu makale, eğitimcilerin, politika yapımcıların ve afet yönetimi uzmanlarının doğal afetlerin öğretimi ve CBS' nin kullanımı konusunda farkındalığını artırmayı ve daha etkili afet yönetimi stratejilerinin geliştirilmesine katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Sözen E. vd., (2011), *Sürdürülebilir Şehrsel Gelişim Sürecinde Doğal Afet Kayıplarının Azaltılması: Düzce Örneği* adlı çalışmada; sürdürülebilir şehrsel gelişim sürecinde doğal afet kayıplarının azaltılması ile ilgili çalışmalar yapmıştır. Sözen'in makalesi, sürdürülebilir şehrsel gelişim sürecinde doğal afet kayıplarının azaltılması üzerine

odaklanmaktadır. Bu çalışma, kentleşme sürecinde doğal afet risklerinin nasıl azaltılabileceği ve şehirlerin daha dirençli hale getirilebileceği üzerine stratejileri ele almaktadır. Sözen, afet risklerini azaltmak için altyapı geliştirmek, yapı standartlarını iyileştirmek, kentsel planlama süreçlerini güçlendirmek ve toplumun afet bilincini artırmak gibi çeşitli önlemleri tartışmaktadır.

Kuşçu İ. (2019), *Erzurum ilinin depremselliği ve il Merkezindeki Ortaöğretim Öğrencilerin Depreme Duyarlılığı* konusunda yapmış olduğu yüksek lisans tezinde Erzurum ilinin depremselliği ve lise öğrencilerinin deprem konusunda farkındalığı tespit edilmek amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada depremsellik analizinde Cbs'den yararlanılarak mekânsal analiz yapılmıştır. Duyarlılık ve farkındalığı ölçmek için yüz yüze anket veri toplama tekniği uygulanmıştır. Anket 8 lisede 330 öğrenciye uygulanarak ilişki testleri yapılmıştır. Araştırmanın sonucu olarak; Erzurum ilinde en çok dikkat edilmesi gerek afetlerin başında depremin geldiği ve bunu tarihsel süreçte Cbs'den yararlanarak ortaya konulduğu aynı zamanda anket yöntemiyle halkın deprem farkındalığını tespit etmiştir.

Sarı C. ve Günay Ş. (2018), *Kumluca'da Meydana Gelen Doğal Afetlerin Yerel Halk Üzerine Sosyoekonomik Etkileri* konusunda yapmış olduğu çalışmada; Antalya/Kumluca ilçesinde yaşayan insanlardan doğal afete maruz kalan kişilerin doğal afetler hakkında farkındalık seviyelerinin belirlenmesini ve doğal afetlerin sosyoekonomik etkilerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda Kumluca halkın doğal afetlerden sosyoekonomik olarak zarar gördüğü ve halkın doğal afetler konusunda farkındalık ve bilincin düşük olduğu tespit edilmiştir.

A. Saepulloh ve diğ. (2015), *Ortaokul Öğrencilerinin Bandung Şehrindeki Depremlere İlişkin Risk Algısı* adlı yapmış oldukları araştırmada Bandung kentindeki ortaokul öğrencilerinin deprem risk algılarını; cinsiyet, okul konumu ve okul statüsü gibi faktörler göz önüne alınarak deprem risk algılarını etkileyip etkilemediğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bandung Şehrindeki altı okulda 128 ortaokul öğrencisine risk algıları üzerine bir anket yapılmıştır. Bağımsız t-testi kullanılarak yapılan veri analizinde göre, erkek ve kız öğrenciler arasında risk algısında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Kız öğrencilerin daha yüksek ortalama risk algısı puanına sahiptir. Ancak, bağımsız t-testi sonuçlarında okulun bulunduğu yer ve okul statüsü anlamlı bir farklılık göstermemektedir. Araştırmacılar bunun nedeni olarak da, her ikisinin de dış etkenler olması, risk algısının ise iç etkenlerden etkilenmesidir.

Aksoy B. ve E. Sözen (2014), *Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersindeki Deprem Eğitime İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Düzce İli Örneği).* adlı çalışmada, Düzce ilindeki liselerde coğrafya derslerinde verilen deprem eğitiminin lise

öğrencileri üzerindeki algısını araştırmayı amaçlamaktadır. Araştırmacılar, 2011-2012 öğretim yılında rastgele seçilen 411 öğrenciyle bir tarama modeli kullanarak bu konuyu incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre, coğrafya derslerinde verilen deprem eğitimine ilişkin öğrenci görüşlerinin cinsiyet, kalıcı konut mülkiyeti, bina kat sayısı, gelir düzeyi ve güvenlik koşulları gibi değişkenlere göre değiştiği tespit edilmiştir. Okul türü açısından ise meslek liseleri ile Anadolu öğretmen liseleri arasında deprem eğitimi içeriği ve yeterliliği bakımından önemli farklılıklar olduğu belirlenmiştir.

İmamoğlu, M. Ş. ve Çetin, E. (2007), *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ve Yakın Yöresinin Depremselliği* adlı çalışma ile Doğu Anadolu fay zonunun güncel deprem aktivitelerini incelemiştir. Bu bölgedeki farklı büyüklükteki birçok depremin aktif fay zonlarıyla örtüştüğü gözlemlenmiştir. Bu durum, bölgedeki fay hatlarının aktif olduğunu ve çeşitli büyüklüklerde sürekli depremlere yol açma potansiyeline sahip olduğunu işaret etmektedir. Doğu Anadolu bölgesindeki bu aktif fay zonları, jeolojik açıdan dinamik bir yapıya sahiptir ve yer altında sürekli bir gerilim birikimi yaşanmaktadır. Bu nedenle, bölgede meydana gelebilecek depremlerin etkilerini minimize etmek ve afet riskini azaltmak için sürekli olarak izlenmesi ve önlemlerin alınması gerekmektedir.

Kasapoğlu A.ve M. Ecevit (2021), *Depremin Sosyolojik Araştırması: Hasarları Azaltma ve Toplumun Depreme Hazırlıklı Kılma* adlı çalışmada afetler üzerine çalışmalar yapan araştırmacılar, insanlık tarihinde var olan ve gelecekte de devam edecek olan afetlerin sosyolojik boyutlarını incelemişlerdir. Afetler, sadece fiziksel yıkımlarıyla değil, aynı zamanda toplumların sosyal yapılarında meydana getirdikleri değişimlerle de önem kazanmaktadırlar. Her afet dönemi sonrasında yaşanan deneyimler, maalesef insanların doğal afetlerin doğal bir sonucu olduğu algısının ön planda olduğunu göstermektedir. Bu durum, insanların bu tekrarlayan afetlerden ders almadığını gösteren bir işaret olarak değerlendirilebilir.

Anadolu, N., ve Kalyoncuoğlu, Ü. (2014), *Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Depremselliği ve Deprem Tehlike Analizi* adlı çalışma, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin sismik riski ve sismisitesinin uzaysal dağılımını incelemiş ve bölgede meydana gelen $M \geq 4$ büyüklüğündeki depremler üzerinden yapılmıştır. Çalışma, bölgenin 253 alt bölgesine ayrılarak her bir bölge için Gutenberg-Richter magnitüt-frekans bağıntısının a ve b parametrelerini hesaplamıştır. Bu çalışma, özellikle Erzincan-Erzurum-Muş-Elazığ alanında yüksek riskli bölgelerin belirlenmesine katkı sağlamıştır.

Kıvrak, Ö. (2019). *Karabük İlinde Deprem Farkındalığı Mevcut Durumunun Ve Deprem Eğitiminin Öğrenciler Üzerindeki Etkisini* araştırmıştır. Karabük il ve ilçeleri, içinde bulundukları deprem kuşakları, aktif fay hatları ve risk bölgelerinin olması nedeniyle önemli

bir konuma sahiptir. Bu çalışma, ortaokul ve lise öğrencilerine verilen deprem eğitiminin, öğrenciler üzerindeki etkisi ve deprem farkındalığının araştırılmasına yöneliktir. Ortaokul ve lise düzeyindeki 2.456 öğrenci üzerinde yapılan bu araştırma, deprem eğitimlerinin öğrencilerin bilgi düzeyleri üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın sonuçları, verilen 80 dakikalık deprem eğitimi ve tatbikatının öğrencilerde anlamlı bir bilgi artışı sağladığını göstermektedir. Kullanılan ölçek, Cronbach's Alpha değerleri ile güvenilirlik testine tabi tutulmuş ve faktör analizi ile geçerliliği doğrulanmıştır. Bağımlı iki örneklem t-testi sonuçları, eğitim öncesi ve sonrası öğrencilerin deprem farkındalığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğunu ortaya koymuştur. Bu bulgular, deprem eğitiminin öğrenciler üzerindeki olumlu etkisini vurgulamakta ve afet eğitimi programlarının önemini bir kez daha göstermektedir. Eğitim programlarının sürekli ve düzenli olarak uygulanmasının, afet riskinin azaltılması ve toplumsal dirençliliğin artırılması açısından kritik öneme sahip olduğu anlaşılmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

METODOLOJİ

3.1. Çalışma Alanın Lokasyon Haritası ve Temel Coğrafi Özellikleri

Gaziantep ili, Akdeniz Bölgesi ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kesişim noktasında bulunur ve 36° 28' ile 38° 01' doğu boylamları ile 36° 38' ile 37° 32' kuzey enlemleri arasında yer alır. Gaziantep İlının lokasyon haritası Şekil 2.4'de gösterilmiştir.

Şekil 2.4: Gaziantep İli Lokasyon Haritası

Doğusunda Şanlıurfa, batısında Osmaniye ve Hatay, kuzeyinde Kahramanmaraş, güneyinde Kilis ve kuzeydoğusunda Adıyaman illeri yer alır. Toplam yüzölçümü 6.803 km²'dir ve 31 Aralık 2022 tarihli TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi verilerine göre nüfusu 2.130.432'dir Gaziantep, Türkiye'nin yüzölçümü bakımından en büyük 51. ili olup, nüfus miktarı açısından en kalabalık 9. ilidir. İlin toplamda dokuz ilçesi bulunmaktadır, bunlar Araban, İslahiye, Karkamış, Nizip, Oğuzeli, Nurdağı, Şahinbey, Şehitkamil ve Yavuzeli'dir.

2021 TÜİK Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) verilerine göre, Gaziantep'in nüfus istatistikleri Tablo 3.1'de gösterilmiştir.

Tablo 3.1. 2021 Yılı Gaziantep Nüfus İstatistikleri

Gaziantep Nüfus İstatistikleri	
Göstergeler	Toplam
Toplam Nüfus	2.130.432
Şahinbey İlçesi Toplam Nüfusu	939.497
Nüfus Yoğunluğu (km ² Başına Düşen Kişi Sayısı)	312,43
Toplam Hane halkı Sayısı	522.947
Ortalama Hane halkı Büyüklüğü	3,97
Yıllık Nüfus Artış Hızı (binde)	13,84

Kaynak: TÜİK, 2021

2022 TÜİK Nüfus İstatistikleri Portalı Gaziantep verilerine göre lise veya dengi meslek okulunda toplam öğrenci sayısı 344.214'dür. Toplam Erkek öğrenci 198.064'tür. Toplam Kadın Öğrenci 146.150'dir. Erkek öğrenci oranı 20.9'dur. Kadın öğrenci oranı 15.7'dir. Şahinbey ilçesi ise Türkiye'nin en büyük ilçeleri sıralamasında İstanbul/Esenyurt'tan sonra ikinci sırada yer almaktadır. Bu araştırma kapsamında Gaziantep Şahinbey ilçesinin seçilmesinin sebebi, ilçenin Gaziantep ilinin en büyük merkez ilçe olması ve afet riski açısından 6 Şubat 2023 depreminden önemli ölçüde etkilenmiş olmasıdır.

3.2. Veri ve Yöntem

Bu tez, nicel araştırma yöntemleri temel alınarak kurgulanmıştır. Araştırma kapsamında saha çalışmasında Anket veri toplama tekniği planlandığı için soruların oluşturulması için kapsamlı bir literatür taraması gerçekleştirilmiştir. Hazırlanan anket AFAD Türkiye Afet Müdahale planınca alınması gereken önlemlerden esinlenerek oluşturulmuştur. Gönüllük esasına dayalı ve ebeveyn izni alınarak uygulanan anket aynı zamanda Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Bilgi İşlem Müdürlüğünden ve Akdeniz Üniversitesi Etik Kurulundan izin alınarak gerçekleştirilmiştir.

Anket formu dört bölümden oluşturulmuştur. Birinci bölümde tektonik depremler ile ilgili kavramsal önermeler, ikinci bölümde deprem öncesi farkındalık ile ilgili önermeler, üçüncü bölümde deprem sırasında farkındalık ile ilgili önermeler ve son bölümde ise deprem sonrası farkındalık ile ilgili önermelerden oluşturulmuştur. Hedef kitle olarak Gaziantep İli Şahinbey ilçesinde mevcut olan ortaöğretim 11. Sınıf öğrencileri hedef alınmıştır. 11. Sınıf öğrencilerinin seçilmesinin nedeni 10. Sınıf Eğitim-Öğretim döneminde Afet dersini aldıktan sonra algı düzeylerinin ölçülmek istenmesidir. Örneklem seçiminde Şahinbey ilçesinde mevcut olan 6 farklı okul türünde ortaöğretim 11. Sınıf öğrencilerinin toplam sayısına göre hesaplanmıştır.

Tablo 3.2’de potansiyel evrene göre örneklem belirlenmiştir. Örneklem belirlenirken Yazıcıoğlu ve Erdoğan’ın 2004 yılında hazırlamış olduğu örneklem tablosundan yararlanılmıştır. Gaziantep İl Milli Eğitim verilerine göre Ortaöğretim düzeyi 11. Sınıf öğrenci sayısı ortalama 5-10 bin arasında olduğu için 375 ölçek uygulanmıştır. 375 örneklem sayısı ise okul büyüklüklerine göre tabakalı örneklem seçimi ile 6 farklı okulda uygulanmıştır.

Tablo 3.2. Evren Sayısına Göre Örneklem Belirleme Tablosu

Evren Büyüklüğü	+ -0.05 örnekleme hatası (d)		
	p=0.5 q=0.5	p=0.8 q= 0.2	p=0.3 q=0.7
100	80	71	77
500	217	165	196
750	254	185	226
1000	278	198	244
2500	333	224	286
5000	357	234	303
10000	370	240	313
25000	378	244	319
50000	381	245	321

100000	383	245	322
1000000	384	245	323
100 Milyon	384	245	323

Kaynak: Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 50

Örnekleme alınacak öğrencilerin nitelikleri:

- Devlet ve özel okullarda okuyan öğrenciler
- Ruhsal ve fiziksel yönden sağlıklı öğrenciler
- Okula sürekli devam eden öğrenciler
- Yaşları 16-18 arası olan 11. Sınıf lise öğrenciler
- Araştırma 6 farklı lise türünde yapılacaktır.
- Araştırma yalnız Gaziantep ili Şahinbey ilçesi sınırları içinde yapılacaktır

Tablo 3.3’de, farklı okul türlerinden belirli bir örneklemin sayısını göstermektedir. Ölçeğe katılan örneklem sayısı şu şekildedir: Fen Liseleri’nden 93, Sosyal Bilimler Liseleri’nden 70, Anadolu Liseleri’nden 72, Anadolu İmam Hatip Liseleri’nden 41, Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri’nden 56 ve Özel Okullardan 43 öğrenci örnekleme alınmıştır.

Hazırlanan anket; yüz yüze olarak 11. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Veri toplama süreci yaklaşık 1,5 ay sürmüştür. Elde edilen verilerin SPSS yazılım programına yüklenerek ilişki testleri uygulanmış; ilişki testlerinde çapraz tablo ve ki-kare anlamlı farklılık testi uygulanmıştır. Bu bağlamda uygulanan 5’li likert ölçeğindeki önermeler test edilmiştir.

Tablo 3.3. Ölçek Uygulanan Örneklem Sayısı

Okul Türleri	Örneklem Sayısı
Fen Lisesi	93
Sosyal Bilimler Lisesi	70
Anadolu Lisesi	72
Anadolu İmam Hatip Lisesi	41
Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	56
Özel Okul	43

Tablo 3.4’de örneklem cinsiyet oranları verilmiştir. Bu doğrultuda yukarıda belirtilen tablo ve nitelikler çerçevesinde toplam 375 öğrenciye yüz yüze anket uygulanmıştır, Anket Uygulanan katılımcıların %44’ü kadın ve %56’erkek katılımcılardan oluşmaktadır. Cinsiyet oranında homojen bir dağılım olmasına dikkat edilmiştir.

Tablo 3.4. Örneklem Cinsiyet Tablosu Dağılımı

Cinsiyet		
	N	%
Kadın	165	%44,0
Erkek	210	%56,0
Total	375	%100,0

Tablo 3.5’de en büyük bölüm sayısal bölüm (%49,6) iken, onu eşit ağırlık bölümü (%32,8) takip etmektedir. Sayısal ve eşit ağırlık bölümleri toplamın büyük bir çoğunluğunu oluşturmaktadır. Dil bölümü, ankete katılanların sadece %2,7’sini oluştururken, mesleki alan bölümü ise %14,9’luk bir paya sahiptir. Dolayısıyla, dil bölümü ankete katılanların en az bulunduğu bölüm olarak görülmektedir. Sayısal ve eşit ağırlık bölümlerinin yüksek katılımı, katılımcıların genellikle fen ve matematik ağırlıklı derslere ilgi gösterdiğine işaret edebilir.

Tablo 3.5. Ölçeğe Katılan Katılımcıların Bölümleri

Katılımcıların Bölümü		
	N	%
Sayısal	186	%49,6
Eşit Ağırlık	123	%32,8
Dil	10	%2,7
Mesleki Alan	56	%14,9
Total	375	%100,0

Tablo 3.6’da; Anne Eğitimi ve Mesleği: Anne eğitimi ve mesleği, deprem farkındalığı üzerinde etkili olabilir. Üniversite mezunu olan annelerin ve özel sektörde çalışan annelerin, genellikle daha fazla bilgiye ve kaynağa erişimleri olduğu için deprem risklerine karşı daha farkındalık sahibi olmaları beklenir. Bu nedenle, ankete katılan annelerin yaklaşık %50’si üniversite mezunudur ve %54’ü özel sektörde çalışmaktadır.

Baba Eğitimi ve Mesleği: Baba eğitimi ve mesleği de deprem farkındalığı üzerinde etkili olabilir. Üniversite mezunu babaların ve özel sektörde çalışan babaların, genellikle daha fazla kaynağa erişimleri olduğu için deprem risklerine karşı daha tedbirli olmaları beklenir. Ankete katılan babaların %58’i üniversite mezunudur ve %71’i özel sektörde çalışmaktadır.

Çalışma Durumu: Ankete katılan ebeveynlerin çoğunluğu (%70) özel sektörde çalışmaktadır. Özel sektörde çalışan bireyler genellikle daha fazla bilgiye ve kaynağa erişimleri olduğu için deprem risklerine karşı daha tedbirli olmaları beklenir.

Sonuç olarak, ankete katılan ebeveynlerin çoğunluğunun deprem farkındalığına sahip olduğu ve bu farkındalığın eğitim düzeyi ve meslek durumları ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Tablo 3.6. Ölçeğe Katılan Katılımcıların Ebeveynlerinin Demografik Özellikleri

			N	%
ANNE	EĞİTİM	İlkokul	124	33,1
		ortaokul	70	18,7
		lise	95	25,3
		üniversite	86	22,9
		Total	375	100,0
	MESLEK	özel	202	53,9
		kamu	63	16,8
		çalışmıyor	109	29,1
		Diğer	1	0,3
		Total	375	100,0
BABA	EĞİTİM	İlkokul	75	20,0
		ortaokul	85	22,7
		lise	91	24,3
		üniversite	124	33,1
		Total	375	100,0
	MESLEK	özel	266	70,9
		kamu	98	26,1
		çalışmıyor	10	2,7
		Diğer	1	0,3
		Total	375	100,0

Tablo 3.7’de, En büyük gelir grubu 20-30 bin arası gelire sahip olan hane halklarıdır (%22,1), bunu sırasıyla 60+ bin gelir grubu (%21,6) ve 0-20 bin gelir grubu (%19,7) takip etmektedir. 20-30 bin ve 30-40 bin arası gelire sahip olan hane halkları, toplamın yaklaşık %41’i kadarını oluşturur. Bu gruplar, orta gelir seviyesine sahip olduğu için ekonomik olarak dengeli bir durumdadır. 0-20 bin ve 60+ bin gelir grupları toplamın yaklaşık %41,3’ünü oluşturur. Bu gruplar arasında belirgin bir gelir uçurumu vardır. Düşük gelir grubu, ekonomik olarak daha kırılgan olabilirken, yüksek gelir grubu daha refah içinde olabilir .

Tablo 3.7. Ölçeğe Katılan Katılımcı Ebeveynlerinin Hane Halkı Gelirleri

Hane Halkı Geliri		
	N	%
0-20 bin	74	%19,7
20-30 bin	83	%22,1
30-40 bin	71	%18,9
40-60 bin	66	%17,6
60+ bin	81	%21,6
Total	375	%100,0

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ANALİZ VE BULGULAR

Tezin bu aşamasında elde edilen veriler analiz edilmiştir. Analizler okul türlerine göre katılımcıların 5’li likert tipi ölçeği ile oluşturulan önermeler üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda önermeler çapraz tablo ile değerlendirilmiştir. Bir sonraki adımda ise ki-kare ilişki testi önermeler ile okul türü arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığı denetlenmiştir.

4.1. Depreme İlişkin Kavramsal Önermeler

Önerme 1: Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.1’deki veriler, farklı okul türlerinden öğrencilerin depremin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgi sahibi olma düzeylerini göstermektedir. Sonuçlar, Fen Lisesi öğrencilerinin %67,7’sinin, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %61,1’inin, Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin %78,1’inin, Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi öğrencilerinin %51,8’inin, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinin %70’inin ve Kolej (Özel) öğrencilerinin %79,1’inin bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. Genel olarak, tüm öğrencilerin %67,9’u bilgi sahibi olduğunu belirtirken, %24,9’u bilgi sahibi olmadığını ifade etmiş ve %7,2’si kararsız kalmıştır.

Tablo 4.1. Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgisi ile okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgi sahibiyim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	9	18	3	32	31	93
	%	9,7%	19,4%	3,2%	34,4%	33,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	11	10	28	16	72
	%	9,7%	15,3%	13,9%	38,9%	22,2%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	5	2	10	22	41
	%	4,9%	12,2%	4,9%	24,4%	53,7%	100,0%
Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi	N	6	12	9	16	13	56
	%	10,7%	21,4%	16,1%	28,6%	23,2%	100,0%
	N	10	9	2	26	23	70

Sosyal Bilimler Lisesi	%	14,3%	12,9%	2,9%	37,1%	32,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	6	1	11	23	43
	%	4,7%	14,0%	2,3%	25,6%	53,5%	100,0%
Toplam	N	35	61	27	123	129	375
	%	8,6%	16,3%	7,2%	32,8%	35,1%	100,0%

Tablo 4.2’de okul türlerine göre hesaplanan ki-kare (χ^2) değeri 38,945’tir. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,005 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,005 < 0,05$ olduğundan, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgi sahibiyim." değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.2. Depremlerin ne olduğu ve deprem türleri hakkında bilgisi ile okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,945 ^a	20	0,005
Likelihood Ratio	38,624	20	0,007
Linear-by-Linear Association	1,195	1	0,274
N of Valid Cases	375		

a. 5 hücrede (% 15,17) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,95'tir

Önerme 2: Tektonik Depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum sürecini biliyorum.

Tablo 4.3’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin tektonik depremlerin sebepleri ve oluşum süreci hakkındaki farkındalık düzeylerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %40,3’ü bu konuda bilgi sahibi olduklarını, %23,9’u ise kesinlikle bilgili olduklarını belirtmiştir. Fen Lisesi öğrencilerinin %82,8’i (katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) tektonik depremler hakkında bilgi sahibi olduğunu ifade ederken, bu oran Anadolu Lisesi öğrencilerinde %66,7, Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinde %63,4, Anadolu Meslek Lisesi öğrencilerinde %53,5, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinde %54,3 ve Kolej (Özel) öğrencilerinde %67,5 olarak görülmektedir.

Tablo 4.3. Tektonik depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum süreci ile okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum sürecini biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
	N	6	9	1	42	35	93

Fen Lisesi	%	6,5%	9,7%	1,1%	45,2%	37,6%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	2	9	13	35	13	72
	%	2,8%	12,5%	18,1%	48,6%	18,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	3	10	2	13	13	41
	%	7,3%	24,4%	4,9%	31,7%	31,7%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	6	13	18	12	56
	%	12,5%	10,7%	23,2%	32,1%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	5	18	9	24	14	70
	%	7,1%	25,7%	12,9%	34,3%	20,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	5	6	19	10	43
	%	7,0%	11,6%	14,0%	44,2%	23,3%	100,0%
Toplam	N	28	57	44	151	95	375
	%	8,9%	15,2%	11,7%	40,3%	23,9%	100,0%

Tablo 4.4’de okul türlerine göre hesaplanan ki-kare (χ^2) değeri 39,932’dir. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,005 olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak alındığında, $0,005 < 0,05$ olduğundan, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Tektonik depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum sürecini biliyorum." değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.4. Tektonik depremlere sebep olan faktörleri ve oluşum süreci ile okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	36,932 ^a	20	0,005
Likelihood Ratio	38,624	20	0,007
Linear-by-Linear Association	1,195	1	0,274
N of Valid Cases	375		

a. 5 hücrede (% 16,17) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,95'tir

Önerme 3: Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.5’deki veriler, öğrencilerin Türkiye deprem tehlike haritası hakkında farkındalık düzeylerini okul türlerine göre incelemektedir. Genel olarak, öğrencilerin %43,9’u bu konuda bilgi sahibi olduklarını, %30,2’si ise kesinlikle bilgi sahibi olduklarını belirtmiştir. Fen Lisesi öğrencilerinin %82,8’i (katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum) bu konuda bilgi sahibi olduklarını ifade ederken, Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinde bu oran %87,8, Kolej (Özel) öğrencilerinde ise %86,1 olarak belirlenmiştir. Anadolu Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi

ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinde bu oranlar sırasıyla %62,5, %64,5 ve %62,5'dir. Sonuç olarak, deprem tehlike haritası hakkında bilgi sahibi olma düzeyinin okul türlerine göre farklılık gösterdiğini ve öğrencilerin büyük çoğunluğunun bu konuda farkındalık sahibi olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4.5. Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında ile okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında bilgi sahibiyim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	11	2	36	41	93
	%	3,2%	11,8%	2,2%	38,7%	44,1%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	8	12	29	16	72
	%	9,7%	11,1%	16,7%	40,3%	22,2%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	0	4	1	20	16	41
	%	0,0%	9,8%	2,4%	48,8%	39,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	4	8	9	23	12	56
	%	7,1%	14,3%	16,1%	41,1%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	7	10	5	27	21	70
	%	10,0%	14,3%	7,1%	38,6%	30,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	4	1	26	11	43
	%	2,3%	9,3%	2,3%	60,5%	25,6%	100,0%
Toplam	N	22	45	30	161	117	375
	%	5,9%	12,0%	8,0%	43,9%	30,2%	100,0%

Tablo 4.6'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 41,113 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,003 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olduğunda, $0,003 < 0,05$ olduğundan, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında bilgi sahibiyim." değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.6. Ülkemiz deprem tehlike haritası hakkında ile okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,113 ^a	20	0,003
Likelihood Ratio	44,193	20	0,001
Linear-by-Linear Association	1,497	1	0,221
N of Valid Cases	375		

a. 9 hücrede (%30,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,41'dir.

Önerme 4: Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğunu biliyorum.

Tablo 4.7'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin tektonik depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğunu ne derecede bildiklerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin büyük bir çoğunluğu (%45,1) "Katılıyorum" veya "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek depremin jeolojik kökenli bir afet olduğunu bildiklerini belirtmiştir. Bu, öğrencilerin büyük çoğunluğunun depremin jeolojik nedenlerinden haberdar olduğunu göstermektedir. Diğer yandan, %36,8'lik bir oran "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu konuda oldukça emin olduklarını belirtmiştir. Bu, öğrencilerin çoğunluğunun depremin jeolojik kökenine ilişkin bilgi sahibi olduğunu göstermektedir. %12'lik bir dilim "Kesinlikle Katılmıyorum" veya "Katılmıyorum" diyerek tektonik depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğunu bilmediklerini belirtmiştir.

Tablo 4.7. Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğu ile okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğunu biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	1	5	2	39	46	93
	%	1,1%	5,4%	2,2%	41,9%	49,5%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	5	5	34	20	72
	%	11,1%	6,9%	6,9%	47,2%	27,8%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	0	0	1	21	19	41
	%	0,0%	0,0%	2,4%	51,2%	46,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	8	11	17	13	56
	%	12,5%	14,3%	19,6%	30,4%	23,2%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	5	4	3	36	22	70
	%	7,1%	5,7%	4,3%	51,4%	31,4%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	1	1	22	18	43
	%	2,3%	2,3%	2,3%	51,2%	41,9%	100,0%
Toplam	N	22	23	23	169	138	375
	%	5,9%	6,1%	6,1%	45,1%	36,8%	100,0%

Tablo 4.8’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 60,590 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,000 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Depremin jeolojik kökenli bir afet olduğunu biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Tablo 4.8. Tektonik Depremlerin jeolojik kökenli bir afet olduğu ile okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	60,590	20	0,000
Likelihood Ratio	60,227	20	0,000
Linear-by-Linear Association	1,834	1	0,176
N of Valid Cases	375		

a. 15 hücrede (%50,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,41'dir.

Önerme 5: Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğunu biliyorum.

Tablo 4.9'daki veriler, öğrencilerin depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğu hakkındaki görüşlerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %66,9'u (Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum) depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğunu düşünmektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri ve Kolej (Özel) öğrencilerinin büyük bir çoğunluğunun (%78,1 ve %79,1) depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğunu düşündüğü görülmektedir. Diğer okul türlerinde ise bu oranlar daha düşük olup, özellikle Anadolu Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinin (%61,1 ve %70,0) bu konuda biraz daha az katılım olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 4.9. Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğu ile Okul Türü arasında çapraz tablo

Okul Türü		Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğunu biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	9	18	3	32	31	93
	%	9,7%	19,4%	3,2%	34,4%	33,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	11	10	28	16	72
	%	9,7%	15,3%	13,9%	38,9%	22,2%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	5	2	10	22	41
	%	4,9%	12,2%	4,9%	24,4%	53,7%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	12	9	16	13	56
	%	10,7%	21,4%	16,1%	28,6%	23,2%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	10	9	2	26	23	70
	%	14,3%	12,9%	2,9%	37,1%	32,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	6	1	11	23	43
	%	4,7%	14,0%	2,3%	25,6%	53,5%	100,0%
Toplam	N	36	61	27	123	128	375
	%	9,6%	16,3%	7,2%	32,8%	34,1%	100,0%

Tablo 4.10'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 39,945 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,005 bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olduğunda, $0,005 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğunu biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.10. Depremlerin önceden tahmin edilemeyen bir afet olduğu ile Okul Türü arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	39,945 ^a	20	0,005
Likelihood Ratio	38,624	20	0,007
Linear-by-Linear Association	1,195	1	0,274
N of Valid Cases	375		

a. 5 hücrede (% 16,17) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,95'tir.

Önerme 6: Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kenttir.

Tablo 4.11'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin Gaziantep ilinin deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğu konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %46,9'u (176 öğrenci) "Katılıyorum" diyerek Gaziantep'in deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğunu belirtmiştir. Bu görüş, özellikle Fen Lisesi (%51,6) ve Sosyal Bilimler Lisesi (%51,4) öğrencileri arasında daha yaygındır. Öğrencilerin %16,3'ü (61 öğrenci) "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu tehlikenin farkında olduklarını güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin %24,4'ü bu görüşü desteklemektedir. %19,5'lik (73 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek bu görüşe katılmadıklarını belirtirken, %5,6'sı (21 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek daha belirgin bir şekilde karşı çıkmıştır. Özellikle Anadolu Meslek Lisesi (%10,7) ve Anadolu Lisesi (%8,3) öğrencileri arasında bu oranlar daha yüksektir. %11,7'lik (44 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Bu oran Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri arasında %26,8 ile en yüksek seviyededir.

Tablo 4.11. Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğu ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kenttir.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	23	5	48	14	93
	%	3,2%	24,7%	5,4%	51,6%	15,1%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	12	12	31	11	72
	%	8,3%	16,7%	16,7%	43,1%	15,3%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	1	7	2	21	10	41
	%	2,4%	17,1%	4,9%	51,2%	24,4%	100,0%
	N	6	10	15	19	6	56

Anadolu Meslek Lisesi	%	10,7%	17,9%	26,8%	33,9%	10,7%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	3	10	9	36	12	70
	%	4,3%	14,3%	12,9%	51,4%	17,1%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	11	1	21	8	43
	%	4,7%	25,6%	2,3%	48,8%	18,6%	100,0%
Toplam	N	21	73	44	176	61	375
	%	5,6%	19,5%	11,7%	46,9%	16,3%	100,0%

Tablo 4.12’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 35,808 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,016 olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,016 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu bulgu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kenttir." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.12. Gaziantep ili deprem tehlikesi yüksek bir kent olduğu ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	35,808 ^a	20	0,016
Likelihood Ratio	35,382	20	0,018
Linear-by-Linear Association	0,035	1	0,851
N of Valid Cases	375		

a. 6 hücrede (%20,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,30'dur.

Önerme 7: Deprem şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgi sahibiyim.

Tablo 4.13’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin depremin şiddeti ve büyüklüğü hakkındaki görüşlerini yansıtmaktadır. Verilere bakıldığında, fen liselerinden (%50,5) ve sosyal bilimler liselerinden (%44,3) öğrencilerin büyük çoğunluğunun depremin şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgi sahibi oldukları ve katıldıkları görülmektedir. Öte yandan, diğer okul türlerinden gelen öğrenciler arasında da bu konuda bilgi sahibi olanlar bulunmaktadır ancak oranlar daha düşüktür. Özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri'nden (%43,9) ve Anadolu Meslek Liseleri'nden (%41,1) gelen öğrencilerin çoğunluğunun bu konuda bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Kolej (Özel) öğrencileri arasında ise bu konuda bilgi sahibi olanların oranı yüksektir (%53,5).

Tablo 4.13. Depremın şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgisi ile okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Depremın şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgi sahibiyim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	8	11	47	24	93
	%	3,2%	8,6%	11,8%	50,5%	25,8%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	9	17	26	14	72
	%	8,3%	12,5%	23,6%	36,1%	19,4%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	5	7	18	9	41
	%	4,9%	12,2%	17,1%	43,9%	22,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	3	13	23	11	56
	%	10,7%	5,4%	23,2%	41,1%	19,6%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	3	6	14	31	16	70
	%	4,3%	8,6%	20,0%	44,3%	22,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	4	6	23	7	43
	%	7,0%	9,3%	14,0%	53,5%	16,3%	100,0%
Toplam	N	24	35	68	168	80	375
	%	6,1%	9,3%	18,1%	44,8%	20,6%	100,0%

Tablo 4.14’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 15,453 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,745 olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,745 > 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) red edilir. Bu bulgu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Depremın şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgi sahibiyim." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.14. Depremın şiddeti ve büyüklüğü hakkında bilgisi ile okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,453 ^a	20	0,745
Likelihood Ratio	15,701	20	0,735
Linear-by-Linear Association	0,501	1	0,479
N of Valid Cases	375		

a. 7 hücrede (%22,4) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,51'dür.

4.2. Deprem Öncesine İlişkin Önermeler

Önerme 8: Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptık.

Tablo 4.15'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sırasında oluşabilecek riskleri azaltmak amacıyla evde eşya sabitleme hazırlıkları yapma konusundaki görüşlerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %30,7'si bu hazırlıkları yaptıklarını belirtirken, %34,9'u ise bu konuda olumsuz görüş bildirmiştir. Özellikle Fen Lisesi öğrencilerinin %37,6'sı ve Anadolu Meslek Lisesi öğrencilerinin %39,3'ü bu tür hazırlıkları yapmayı kabul ettiklerini ifade etmişlerdir. Buna karşılık, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinin %47,1'i ve Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin %39,0'ı bu hazırlıkları yapmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 4.15. Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptığı ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptık.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	10	30	10	35	8	93
	%	10,8%	32,3%	10,8%	37,6%	8,6%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	25	10	23	8	72
	%	8,3%	34,7%	13,9%	31,9%	11,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	10	16	4	8	3	41
	%	24,4%	39,0%	9,8%	19,5%	7,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	10	7	22	10	56
	%	12,5%	17,9%	12,5%	39,3%	17,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	12	33	6	15	4	70
	%	17,1%	47,1%	8,6%	21,4%	5,7%	100,0%
Kolej (Özel)	N	6	17	3	12	5	43
	%	14,0%	39,5%	7,0%	27,9%	11,6%	100,0%
Toplam	N	51	131	40	115	38	375
	%	13,6%	34,9%	10,7%	30,7%	10,1%	100,0%

Tablo 4.16'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 28,22 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,104 olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,104 > 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) red edilir. Bu bulgu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptık." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığını göstermektedir.

Tablo 4.16. Deprem sırasında oluşabilecek riski azaltmak için öncesinde eşyaları sabitleyerek evde hazırlık yaptığı ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic	Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	28,22 ^a	20		0,104
Likelihood Ratio	28,475	20		0,099
Linear-by-Linear Association	2,47	1		0,116
N of Valid Cases	375			

a. 4 hücrede (% 13,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 4,15'tir

Önerme 9: Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumunu biliyorum.

Tablo 4.17'deki veriler, öğrencilerin yaşadıkları bölgenin deprem risk durumu hakkındaki farkındalıklarını göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %66,2'si (Katılıyorum ve Kesinlikle Katılıyorum) yaşadıkları bölgenin deprem risk durumunu bildiğini belirtmektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, özellikle Fen Liseleri ve Anadolu Liseleri öğrencilerinin çoğunluğunun (%82,8 ve %66,7) yaşadıkları bölgenin deprem risk durumunu bildiği görülmektedir. Diğer okul türlerinde ise bu oranlar biraz daha düşük olup, özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde (%63,4) bu konuda biraz daha az farkındalık olduğu görülmektedir.

Tablo 4.17. Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumu ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumunu biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	6	9	1	42	35	93
	%	6,5%	9,7%	1,1%	45,2%	37,6%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	2	9	13	35	13	72
	%	2,8%	12,5%	18,1%	48,6%	18,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	3	10	2	13	13	41
	%	7,3%	24,4%	4,9%	31,7%	31,7%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	6	13	18	12	56
	%	12,5%	10,7%	23,2%	32,1%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	5	18	9	24	14	70
	%	7,1%	25,7%	12,9%	34,3%	20,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	5	6	19	10	43
	%	7,0%	11,6%	14,0%	44,2%	23,3%	100,0%
Toplam	N	26	57	44	151	97	375
	%	6,9%	15,2%	11,7%	40,3%	25,9%	100,0%

Tablo 4.18’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 47,606 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak belirlenmiştir. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 alındığında, $0,000 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu bulgu, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumunu biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.18. Yaşadığımız bölgenin deprem risk durumu ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	47,606 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	51,283	20	0,000
Linear-by-Linear Association	8,198	1	0,004
of Valid Cases	375		

a. 6 hücrede (%20,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,84'tür

Önerme 10: Oturduğumuz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri almıştır.

Tablo 4.19’deki veriler, öğrencilerin yaşadıkları apartman, ev, site veya bina için alınan deprem önlemleri hakkındaki görüşlerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %51,2’si (Kesinlikle Katılıyorum ve Katılıyorum) yaşadıkları yerin depreme karşı gerekli önlemleri aldığına inanmaktadır. Okul türlerine göre incelendiğinde, özellikle Özel Okul, Fen Liseleri ve Anadolu Liseleri öğrencilerinin çoğunluğunun deprem önlemlerinin alındığına inandığı görülmektedir. Diğer okul türlerinde ise bu konuda biraz daha şüpheli bir tutum gözlemlenmektedir. Özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri ve Anadolu Meslek Liseleri’nde bu konuda daha fazla tereddüt olduğu görülmektedir.

Tablo 4.19. Oturduğumuz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri aldığı ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Oturduğumuz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri almıştır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	11	28	15	27	12	93
	%	11,8%	30,1%	16,1%	29,0%	12,9%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	16	25	15	8	72
	%	11,1%	22,2%	34,7%	20,8%	11,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	6	16	8	7	4	41
	%	14,6%	39,0%	19,5%	17,1%	9,8%	100,0%

Anadolu	N	6	10	22	11	7	56
Meslek	%	10,7%	17,9%	39,3%	19,6%	12,5%	100,0%
Lisesi							
Sosyal	N	16	24	15	12	3	70
Bilimler	%	22,9%	34,3%	21,4%	17,1%	4,3%	100,0%
Lisesi							
Kolej	N	1	5	7	20	10	43
(Özel)	%	2,3%	11,6%	16,3%	46,5%	23,3%	100,0%
Toplam	N	48	99	92	92	44	375
	%	12,8%	26,4%	24,5%	24,5%	11,7%	100,0%

Tablo 4.20’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 53,655 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak belirlendiğinde, $0,000 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Oturdüğümüz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri almıştır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır.

Tablo 4.20. Oturdüğümüz apartman/ev/site/bina depreme karşı tüm önlemleri aldığı ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	53,655 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	53,194	20	0,000
Linear-by-Linear Association	0,444	1	0,505
N of Valid Cases	375		

a. 1 hücrede (%3,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 4,81'dir.

11. Önerme: Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri gerçekleştirilir.

Tablo 4.21'deki veriler, okuldaki deprem bilgilendirme toplantıları, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri hakkındaki öğrenci görüşlerini yansıtmaktadır. Genel olarak, öğrencilerin %38,2'si bu tür etkinliklerin düzenlenmediğine veya yeterince yapılmadığını düşünmektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun bu tür etkinliklerin yeterli olmadığına inandığı görülmektedir. Özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde ve Anadolu Meslek Liseleri'nde bu düşünce daha yaygın görünmektedir.

Tablo 4.21 Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri gerçekleştirilir.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	21	36	5	26	5	93
	%	22,6%	38,7%	5,4%	28,0%	5,4%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	22	16	13	14	7	72
	%	30,6%	22,2%	18,1%	19,4%	9,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	13	19	2	4	3	41
	%	31,7%	46,3%	4,9%	9,8%	7,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	10	7	8	23	8	56
	%	17,9%	12,5%	14,3%	41,1%	14,3%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	16	13	3	29	9	70
	%	22,9%	18,6%	4,3%	41,4%	12,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	11	11	6	13	2	43
	%	25,6%	25,6%	14,0%	30,2%	4,7%	100,0%
Toplam	N	93	102	37	109	34	375
	%	24,8%	27,2%	9,9%	29,1%	9,1%	100,0%

Tablo 4.22'de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 51,485 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak belirlendiğinde, $0,000 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri gerçekleştirilir." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.22. Okulumda, depremler hakkında sık bilgilendirme toplantıları düzenlenir, tatbikatlar ve deprem haftası etkinlikleri ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	51,485 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	52,888	20	0,000
Linear-by-Linear Association	5,088	1	0,024
N of Valid Cases	375		

a. 4 hücrede (%13,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,72'dir.

12. Önerme: Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldım.

Tablo 4.23'deki veriler, farklı okul türlerinden öğrencilerin deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katılım durumlarını göstermektedir. Verilere göre, toplam 375 öğrencinin %67,2'si (252 öğrenci) deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldığını belirtmiştir. Katılım oranlarının en yüksek olduğu okul türleri Sosyal Bilimler Lisesi (%78,6) ve Fen Lisesi (%72) olarak öne çıkmaktadır. Bu okulları, %69,4 katılım oranı ile Anadolu Liseleri izlemektedir. Öte yandan, katılım oranlarının nispeten düşük olduğu okul türleri Anadolu İmam Hatip Lisesi (%53,6) ve Anadolu Meslek Lisesi (%57,2) olarak dikkat çekmektedir. Özellikle Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin %22'si "Kesinlikle Katılmıyorum" seçeneğini işaretleyerek, deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katılmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 4.23. Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldığı ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	12	13	1	51	16	93
	%	12,9%	14,0%	1,1%	54,8%	17,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	2	15	5	36	14	72
	%	2,8%	20,8%	6,9%	50,0%	19,4%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	9	9	1	19	3	41
	%	22,0%	22,0%	2,4%	46,3%	7,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	8	10	6	23	9	56
	%	14,3%	17,9%	10,7%	41,1%	16,1%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	2	10	3	37	18	70
	%	2,9%	14,3%	4,3%	52,9%	25,7%	100,0%
Kolej (Özel)	N	9	6	2	20	6	43
	%	20,9%	14,0%	4,7%	46,5%	14,0%	100,0%
Toplam	N	42	63	18	186	66	375
	%	11,2%	16,8%	4,8%	49,6%	17,6%	100,0%

Tablo 4.24’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 35,049 olarak hesaplanmıştır. p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,020 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak belirlendiğinde, $0,020 < 0,05$ olduğu için alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.24. Okulumda daha önce deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldığı ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	35,049 ^a	20	0,020
Likelihood Ratio	37,751	20	0,009
Linear-by-Linear Association	0,06	1	0,807
N of Valid Cases	375		

a. 8 hücrede (%26,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,97'dir.

Önerme 13: Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir.

Tablo 4.25'deki veriler, öğrencilerin deprem konusunda farkındalık kazandırmak için okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmelerin yeterliliği hakkındaki görüşlerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %31,3'ü bu bilgilendirmelerin yeterli olduğunu düşünmemektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun deprem konusunda farkındalık kazandırmak için okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmelerin yeterli olmadığına inandığı görülmektedir. Özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde ve Sosyal Bilimler Liseleri'nde bu düşünce daha belirgin görünmektedir .

Tablo 4.25. Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	27	41	6	17	2	93
	%	29,0%	44,1%	6,5%	18,3%	2,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	20	16	11	21	4	72
	%	27,8%	22,2%	15,3%	29,2%	5,6%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	11	17	2	10	1	41
	%	26,8%	41,5%	4,9%	24,4%	2,4%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	21	14	9	5	56
	%	12,5%	37,5%	25,0%	16,1%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	22	31	4	11	2	70
	%	31,4%	44,3%	5,7%	15,7%	2,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	6	19	5	9	4	43
	%	14,0%	44,2%	11,6%	20,9%	9,3%	100,0%
Toplam	N	93	145	42	77	18	375
	%	24,8%	38,7%	11,2%	20,5%	4,8%	100,0%

Tablo 4.26'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 41,018^a olarak hesaplanmıştır ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,004 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa değeri) 0,05 olarak belirlendiğinde, elde edilen p-değeri olan 0,004 < 0,05 olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuç, %95 güven düzeyinde, okul türleri ile "Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Tablo 4.26. Deprem konusunda farkındalık kazandırmak için, okullar ve resmi kurumlar tarafından sağlanan bilgilendirmeler yeterlidir ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,018 ^a	20	0,004
Likelihood Ratio	40,976	20	0,004
Linear-by-Linear Association	0,776	1	0,378
N of Valid Cases	375		

a. 8 hücrede (%26,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,97'dir.

Önerme 14: Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilginin vardır.

Tablo 4.27'deki veriler, öğrencilerin Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarını göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %45,8'i Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgi sahibi olduklarını düşünmektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgi sahibi oldukları görülmektedir. Ancak, özellikle Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde bu konuda bilgi sahibi olanların oranı diğer okul türlerine göre daha düşüktür. Bu sonuçlar, genel olarak öğrencilerin Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilgilendirilmesinin önemli olduğunu ve özellikle belirli okul türlerinde bu bilgiye erişimin artırılması gerektiğini göstermektedir. Bu şekilde, öğrencilerin doğal afetlerle başa çıkmak için gerekli önlemleri alabilmeleri desteklenebilir.

Tablo 4.27. Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilginin vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilginin vardır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	14	27	21	21	10	93
	%	15,1%	29,0%	22,6%	22,6%	10,8%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	20	24	15	5	72
	%	11,1%	27,8%	33,3%	20,8%	6,9%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	16	9	4	5	7	41
	%	39,0%	22,0%	9,8%	12,2%	17,1%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	12	19	14	4	56
	%	12,5%	21,4%	33,9%	25,0%	7,1%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	13	25	10	18	4	70
	%	18,6%	35,7%	14,3%	25,7%	5,7%	100,0%

Kolej (Özel)	N	7	9	10	12	5	43
	%	16,3%	20,9%	23,3%	27,9%	11,6%	100,0%
Toplam	N	65	102	88	85	35	375
	%	17,3%	27,2%	23,5%	22,7%	9,3%	100,0%

Tablo 4.28’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 36,820 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,012 olarak bulunmuştur. Alfa değeri olarak belirlenen 0,05 düzeyinde, elde edilen p-değeri olan $0,012 < 0,05$ olduğundan dolayı alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilğim vardır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.28. Doğal Afet Sigortaları Kurumu (DASK) Zorunlu Deprem Sigortası hakkında bilğim vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	36,820 ^a	20	0,012
Likelihood Ratio	34,886	20	0,021
Linear-by-Linear Association	0,01	1	0,920
N of Valid Cases	375		

a. 2 hücrede (%6,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,83'dir.

Önerme 15: Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalığım oluştu.

Tablo 4.29’daki veriler, öğrencilerin coğrafya derslerinin deprem konusunda farkındalık oluşturup oluşturmadığına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %51,6’sı coğrafya dersleri sayesinde depremle ilgili yeterli farkındalık oluştuğunu düşünmektedir. Farklı okul türlerine göre incelendiğinde, öğrencilerin çoğunluğunun coğrafya derslerinin deprem farkındalığına katkı sağladığına inandığı görülmektedir. Özellikle Fen Liseleri ve Anadolu Liseleri’nde bu düşünceye katılanların oranı oldukça yüksektir. Ancak, özellikle Anadolu Meslek Liseleri ve Sosyal Bilimler Liseleri’nde bu oran biraz daha düşüktür.

Tablo 4.29. Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalık ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalığım oluştu.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	16	27	7	28	15	93
	%	17,2%	29,0%	7,5%	30,1%	16,1%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	16	13	3	27	13	72
	%	22,2%	18,1%	4,2%	37,5%	18,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	8	9	2	18	4	41
	%	19,5%	22,0%	4,9%	43,9%	9,8%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	14	18	11	8	5	56
	%	25,0%	32,1%	19,6%	14,3%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	6	23	4	32	5	70
	%	8,6%	32,9%	5,7%	45,7%	7,1%	100,0%
Kolej (Özel)	N	11	12	4	13	3	43
	%	25,6%	27,9%	9,3%	30,2%	7,0%	100,0%
Toplam	N	71	102	31	126	45	375
	%	18,9%	27,2%	8,3%	33,6%	12,0%	100,0%

Tablo 4.30'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 39,968 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,005 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi olarak belirlenen alfa değeri 0,05'tir ve elde edilen p-değeri olan $0,005 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalığım oluştu." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.30. Coğrafya dersi sayesinde deprem ile ilgili yeterli farkındalık ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic	Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	39,968 ^a	20		0,005
Likelihood Ratio	40,386	20		0,004
Linear-by-Linear Association	1,689	1		0,194
N of Valid Cases	375			

a. 4 hücrede (%13,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,39'dur.

Önerme 16: Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır.

Tablo 4.31'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin Türkiye'nin depremlerin sık yaşandığı bir ülke olduğunu ve bu sebeple depremle baş etmenin hayatlarının bir parçası olduğunu ne ölçüde kabul ettiklerini göstermektedir. Genel olarak, öğrencilerin %74,1'i bu ifadeye katıldıklarını belirtmişlerdir, ki bu da Türkiye'nin deprem gerçeğinin toplumun genelinde kabul gördüğünü göstermektedir. Okul türlerine göre incelendiğinde, özellikle Fen Liseleri ve Anadolu Liseleri'nde öğrencilerin çoğunluğunun bu ifadeye katıldığı görülmektedir. Anadolu İmam Hatip Liseleri'nde ise öğrencilerin büyük bir kısmı bu ifadeye katılmıştır.

Tablo 4.31. Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	11	2	36	41	93
	%	3,2%	11,8%	2,2%	38,7%	44,1%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	8	12	29	16	72
	%	9,7%	11,1%	16,7%	40,3%	22,2%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	0	4	1	20	16	41
	%	0,0%	9,8%	2,4%	48,8%	39,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	4	8	9	23	12	56
	%	7,1%	14,3%	16,1%	41,1%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	7	10	5	27	21	70
	%	10,0%	14,3%	7,1%	38,6%	30,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	4	1	26	11	43
	%	2,3%	9,3%	2,3%	60,5%	25,6%	100,0%
Toplam	N	22	45	30	161	117	375
	%	5,9%	12,0%	8,0%	42,9%	31,2%	100,0%

Tablo 4.32'de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 42,217 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,003 olarak bulunmuştur. Hata payı olarak belirlenen alfa değeri 0,05'tir ve elde edilen p-değeri olan $0,003 < 0,05$ olduğundan dolayı alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.32. Türkiye, depremlerin sık yaşandığı bir ülkedir, bu sebeple depremlerle baş etmek hayatımızın bir parçasıdır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	42,217 ^a	20	0,003
Likelihood Ratio	44,193	20	0,001
Linear-by-Linear Association	1,497	1	0,221
N of Valid Cases	375		

a. 9 hücrede (%30,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,41'dir.

Önerme 17: 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu Hakkında bilginiz vardır.

Tablo 4.3'deki veriler; farklı okul türlerindeki öğrencilerin 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu hakkında bilgi sahibi olup olmadıklarını yansıtmaktadır. Genel olarak, öğrencilerin %36,1'i bu rapor hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir. Ancak, %63,9'luk bir kesim bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Okul türlerine göre incelendiğinde, Anadolu İmam Hatip Liseleri'ndeki öğrencilerin diğer okul türlerine göre bu rapor hakkında daha az bilgi sahibi oldukları gözlemlenmektedir. Diğer taraftan, Fen Liseleri'ndeki öğrencilerin bu rapor hakkında en fazla bilgi sahibi olan grup olduğu görülmektedir.

Tablo 4.33. 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu Hakkında bilgin vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu Hakkında bilgin vardır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	33	27	22	6	5	93
	%	35,5%	29,0%	23,7%	6,5%	5,4%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	11	17	28	11	5	72
	%	15,3%	23,6%	38,9%	15,3%	6,9%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	19	11	4	6	1	41
	%	46,3%	26,8%	9,8%	14,6%	2,4%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	10	17	20	4	5	56
	%	17,9%	30,4%	35,7%	7,1%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	20	26	17	6	1	70
	%	28,6%	37,1%	24,3%	8,6%	1,4%	100,0%
Kolej (Özel)	N	11	16	4	8	4	43
	%	25,6%	37,2%	9,3%	18,6%	9,3%	100,0%
Toplam	N	104	114	95	41	21	375
	%	27,7%	30,4%	25,3%	10,9%	5,6%	100,0%

Tablo 4.34’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 44,452 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,001 olarak bulunmuştur. Hata payı olarak belirlenen alfa değeri 0,05'tir ve elde edilen p-değeri olan $0,001 < 0,05$ olduğundan dolayı alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu Hakkında bilgin vardır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.34. 2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma Raporu Hakkında bilgin vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	44,452 ^a	20	0,001
Likelihood Ratio	46,699	20	0,001
Linear-by-Linear Association	0,061	1	0,806
N of Valid Cases	375		

a. 7 hücrede (%23,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,30'dur.

Önerme 18: Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıklıdır.

Tablo 4.35'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin ailelerinin, yakınlarının ve komşularının deprem öncesi konusunda farkındalıkları olup olmadığına ilişkin görüşlerini yansıtmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğunun ailelerinin ve çevrelerinin deprem öncesi konusundaki farkındalığını yetersiz bulduğunu göstermektedir. Toplamda, öğrencilerin %43,8'i (Kesinlikle Katılmıyorum ve Katılmıyorum) ailelerinin ve komşularının deprem öncesi farkındalık seviyesinin düşük olduğunu ifade etmiştir. Anadolu Meslek Lisesi öğrencilerin, 30,7%'si (Kesinlikle Katılmıyorum ve Katılmıyorum oranları) çevrelerinin deprem konusundaki farkındalığını en yetersiz görmektedir. Kolej (Özel) öğrencileri, ailelerinin ve çevrelerinin deprem farkındalığını en yüksek oranda olumlu değerlendiren grup olarak öne çıkmaktadır. %51,2'si "Katılıyorum" diyerek çevrelerinin deprem konusundaki farkındalığını yeterli bulduklarını ifade etmiştir.

Tablo 4.35. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıklıdır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıklıdır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	13	33	7	34	6	93
	%	14,0%	35,5%	7,5%	36,6%	6,5%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	14	17	13	22	6	72
	%	19,4%	23,6%	18,1%	30,6%	8,3%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	10	12	6	12	1	41
	%	24,4%	29,3%	14,6%	29,3%	2,4%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	11	18	14	7	56
	%	10,7%	19,6%	32,1%	25,0%	12,5%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	12	27	6	22	3	70
	%	17,1%	38,6%	8,6%	31,4%	4,3%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	6	4	22	8	43
	%	7,0%	14,0%	9,3%	51,2%	18,6%	100,0%
Toplam	N	58	106	54	126	31	375
	%	15,5%	28,3%	14,4%	33,6%	8,3%	100,0%

Tablo 4.36’da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 49,939 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Alfa değeri 0,05 olarak belirlenmiştir ve elde edilen p-değeri olan $0,000 < 0,05$ olduğundan dolayı alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıktır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.36. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem öncesi konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	49,939 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	47,423	20	0,001
Linear-by-Linear Association	3,55	1	0,060
N of Valid Cases	375		

a. 3 hücrede (%10,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,39'dur.

4.3. Deprem Anına İlişkin Önermeler

Önerme 19: Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum.

Tablo 4.37’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem anında ne yapmaları gerektiği konusundaki görüşlerini yansıtmaktadır. Toplam 375 öğrenciden %56,8'i (213 öğrenci), deprem anında ne yapmaları gerektiğini kesinlikle bildiklerini belirtmiştir. Bu, öğrencilerin çoğunluğunun deprem anında ne yapmaları gerektiği hakkında bilinçli olduklarını göstermektedir. Diğer yandan, öğrencilerin %20,3'ü (76 öğrenci) "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu konuda net bir şekilde görüş belirtmiştir. Bu öğrencilerin deprem anında ne yapmaları gerektiği hakkında oldukça emin olduklarını göstermektedir. %10,9'luk (41 öğrenci) bir dilim "Katılıyorum" diyerek bu konuda hemfikir olduğunu belirtmiştir. Ancak, diğer seçeneklere kıyasla daha düşük bir oranda bulunmaktadır. %7,5'lik (28 öğrenci) bir dilim "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu konuda fikir belirtmiştir.

Tablo 4.37. Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	5	8	3	59	18	93
	%	5,4%	8,6%	3,2%	63,4%	19,4%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	4	7	41	12	72
	%	11,1%	5,6%	9,7%	56,9%	16,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	0	9	1	25	6	41
	%	0,0%	22,0%	2,4%	61,0%	14,6%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	3	3	26	17	56
	%	12,5%	5,4%	5,4%	46,4%	30,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	6	11	2	38	13	70
	%	8,6%	15,7%	2,9%	54,3%	18,6%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	6	1	24	10	43
	%	4,7%	14,0%	2,3%	55,8%	23,3%	100,0%
Toplam	N	28	41	17	213	76	375
	%	7,5%	10,9%	4,5%	56,8%	20,3%	100,0%

Tablo 4.38’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 29,931 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,071 olarak bulunmuştur. Belirlenen alfa değeri 0,05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen p-değeri olan $0,071 > 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.38. Deprem anında ne yapmam gerektiğini kesinlikle biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	29,931 ^a	20	0,071
Likelihood Ratio	31,189	20	0,053
Linear-by-Linear Association	0,268	1	0,605
N of Valid Cases	375		

a. 11 hücrede (%36,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,86'dır.

Önerme 20: Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım.

Tablo 4.39'daki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sırasında sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarıp çıkarmama konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %32,5'i (122 öğrenci), bu davranışa "Kesinlikle Katılmıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %37,1'i (139 öğrenci) "Katılmıyorum" demiştir. Bu durum, öğrencilerin deprem sırasında panikle dışarı çıkmayı doğru bir davranış olarak görmediklerini göstermektedir. %17,9'luk (67 öğrenci) bir dilim "Katılıyorum" diyerek bu davranışı onaylamaktadır. Ancak, diğer seçeneklere kıyasla daha düşük bir oranda bulunmaktadır. %5,6'lık (21 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.39. Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	41	39	2	8	3	93
	%	44,1%	41,9%	2,2%	8,6%	3,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	21	15	8	21	7	72
	%	29,2%	20,8%	11,1%	29,2%	9,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	12	22	2	4	1	41
	%	29,3%	53,7%	4,9%	9,8%	2,4%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	19	22	6	6	3	56
	%	33,9%	39,3%	10,7%	10,7%	5,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	19	23	3	19	6	70
	%	27,1%	32,9%	4,3%	27,1%	8,6%	100,0%
Kolej (Özel)	N	10	18	0	9	6	43
	%	23,3%	41,9%	0,0%	20,9%	14,0%	100,0%
Toplam	N	122	139	21	67	26	375
	%	32,5%	37,1%	5,6%	17,9%	6,9%	100,0%

Tablo 4.40'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 50,287 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Belirlenen anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen p-değeri olan 0,000 < 0,05 olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile

"Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirlenebilir.

Tablo 4.40. Deprem sırasında, sarsıntı devam ederken panikle dışarı çıkarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	50,287 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	52,657	20	0,000
Linear-by-Linear Association	8,155	1	0,004
N of Valid Cases	375		

a. 10 hücrede (%33,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,30'dur.

Önerme 21: Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim.

Tablo 4.41'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemleme konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %48,5'i (182 öğrenci), bu davranışa "Kesinlikle Katılmıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %30,4'ü (114 öğrenci) "Katılmıyorum" demiştir. Bu durum, bu öğrencilerin deprem sırasında pencere yanına gitmenin riskli olduğunu düşündüğünü veya farklı bir korunma stratejisi tercih ettiğini göstermektedir. %11,5'lik (43 öğrenci) bir dilim ise "Katılıyorum" diyerek bu davranışı onaylamaktadır. Ancak, çoğunlukla diğer seçeneklere kıyasla daha düşük bir oranda bulunmaktadır. %4,5'lik (17 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır. Sonuç olarak, çoğu öğrenci deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlemeyi tercih etmemektedir.

Tablo 4.41. Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	50	32	2	7	2	93
	%	53,8%	34,4%	2,2%	7,5%	2,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	34	15	7	12	4	72
	%	47,2%	20,8%	9,7%	16,7%	5,6%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	19	15	1	2	4	41
	%	46,3%	36,6%	2,4%	4,9%	9,8%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	24	19	2	6	5	56
	%	42,9%	33,9%	3,6%	10,7%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	38	21	3	6	2	70
	%	54,3%	30,0%	4,3%	8,6%	2,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	17	12	2	10	2	43
	%	39,5%	27,9%	4,7%	23,3%	4,7%	100,0%
Toplam	N	182	114	17	43	19	375
	%	48,5%	30,4%	4,5%	11,5%	5,1%	100,0%

Tablo 4.42’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 27,588 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,120 olarak bulunmuştur. Hata payı olarak belirlenen anlamlılık düzeyi (alfa değeri) 0,05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen p-değeri olan $0,120 > 0,05$ olduğundan dolayı alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde söylenebilir.

Tablo 4.42. Deprem sırasında pencere yanına giderek dışarıda neler olup bittiğini gözlemlerim ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	27,588 ^a	20	0,120
Likelihood Ratio	26,248	20	0,158
Linear-by-Linear Association	1,807	1	0,179
N of Valid Cases	375		

a. 14 hücrede (%46,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,86'dır.

Önerme 22: Deprem anında okuldakken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum.

Tablo 4.43'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem anında okulda bulunduklarında nasıl bir korunma stratejisi izleyeceklerine dair görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %48,5'i (182 öğrenci), deprem anında sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak başlarını elleriyle korumayı tercih etmektedir. Bu öğrencilerin %25,3'ü (95 öğrenci) ise bu stratejiye daha güçlü bir şekilde katılım göstermiş ve "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %20,3'ü (48 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu korunma stratejisine karşı çıkmıştır. Bu durum, bazı öğrencilerin farklı bir korunma yöntemini tercih ettiğini veya bu stratejiye güvenmediklerini göstermektedir. %5,9'luk (22 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.43. Deprem anında okuldakken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem anında okuldakken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	2	12	6	44	29	93
	%	2,2%	12,9%	6,5%	47,3%	31,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	11	6	6	29	20	72
	%	15,3%	8,3%	8,3%	40,3%	27,8%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	4	5	1	27	4	41
	%	9,8%	12,2%	2,4%	65,9%	9,8%	100,0%
	N	5	9	3	22	17	56

Anadolu Meslek Lisesi	%	8,9%	16,1%	5,4%	39,3%	30,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	4	11	3	38	14	70
	%	5,7%	15,7%	4,3%	54,3%	20,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	5	3	22	11	43
	%	4,7%	11,6%	7,0%	51,2%	25,6%	100,0%
Toplam	N	28	48	22	182	95	375
	%	7,5%	12,8%	5,9%	48,5%	25,3%	100,0%

Tablo 4.44’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 26,542 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,149 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi olarak belirlenen alfa değeri 0,05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen p-değeri olan 0,149 > 0,05 olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem anında okuldakken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.44. Deprem anında okuldakken, sandalyelerle desteklenmiş masanın altına veya benzeri sağlam bir yapıya yan yatarak, başımı ellerimle korurum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	26,542 ^a	20	0,149
Likelihood Ratio	27,884	20	0,112
Linear-by-Linear Association	0,378	1	0,539
N of Valid Cases	375		

a. 8 hücrede (%26,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,41'dir.

Önerme 23: Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum.

Tablo 4.45’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin arama ve kurtarma çalışmaları ile sosyal yardımların dağıtımı sırasında ilgili görevlilere yardımcı olma konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %49,9'u (187 öğrenci), ilgili görevlilere yardımcı olmayı tercih edeceklerini belirtmiştir. Bu öğrencilerin %20,3'ü (76 öğrenci) ise bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade ederek "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %17,6'sı (66 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu fikre karşı çıkmıştır. Bu durum, bazı öğrencilerin ilgili görevlilere

yardımcı olma fikrini desteklemediğini göstermektedir. %12,3'lük (46 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.45. Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	7	10	56	17	93
	%	3,2%	7,5%	10,8%	60,2%	18,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	9	16	28	12	72
	%	9,7%	12,5%	22,2%	38,9%	16,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	7	2	24	6	41
	%	4,9%	17,1%	4,9%	58,5%	14,6%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	9	6	8	21	12	56
	%	16,1%	10,7%	14,3%	37,5%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	3	7	6	32	22	70
	%	4,3%	10,0%	8,6%	45,7%	31,4%	100,0%
Kolej (Özel)	N	4	2	4	26	7	43
	%	9,3%	4,7%	9,3%	60,5%	16,3%	100,0%
Toplam	N	28	38	46	187	76	375
	%	7,5%	10,1%	12,3%	49,9%	20,3%	100,0%

Tablo 4.46’da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 36,542 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,149 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi olarak belirlenen alfa değeri 0,05 olarak kabul edilmiştir. Elde edilen p-değeri olan 0,149 > 0,05 olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.46. Arama ve Kurtarma çalışmaları ve sosyal yardımların dağıtımı sırasında panik ve kargaşaya yol açmadan ilgili görevlilere yardımcı olurma ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	36,394 ^a	20	0,014
Likelihood Ratio	34,928	20	0,020
Linear-by-Linear Association	0,07	1	0,791
N of Valid Cases	375		

a. 5 hücrede (%16,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,06'dır.

Önerme 24: Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyararak, panikli davranmam.

Tablo 4.47'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine uyma konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %48,5'i (182 öğrenci), bu kurallara ve direktiflere mutlaka uyararak panikli davranmayı tercih edeceklerini belirtmiştir. Bu öğrencilerin %21,1'i (79 öğrenci) ise bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade ederek "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %24,3'ü (91 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu fikre karşı çıkmıştır. Bu durum, bazı öğrencilerin yetkililerin kurallarına ve direktiflerine uyararak panikli davranmama fikrini desteklemediğini göstermektedir. %8,3'lük (31 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.47. Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyararak, panikli davranmam ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyararak, panikli davranmam.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	2	10	7	48	26	93
	%	2,2%	10,8%	7,5%	51,6%	28,0%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	14	9	28	15	72
	%	8,3%	19,4%	12,5%	38,9%	20,8%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	3	2	3	29	4	41
	%	7,3%	4,9%	7,3%	70,7%	9,8%	100,0%
	N	6	12	6	21	11	56

Anadolu Meslek Lisesi	%	10,7%	21,4%	10,7%	37,5%	19,6%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	4	12	6	30	18	70
	%	5,7%	17,1%	8,6%	42,9%	25,7%	100,0%
Kolej (Özel)	N	2	10	0	26	5	43
	%	4,7%	23,3%	0,0%	60,5%	11,6%	100,0%
Toplam	N	23	60	31	182	79	375
	%	6,1%	16,0%	8,3%	48,5%	21,1%	100,0%

Tablo 4.48’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 34,633 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,022 olarak bulunmuştur. Araştırma için belirlenen anlamlılık düzeyi (alfa) 0,05 olarak kabul edilmiştir. Bu durumda elde edilen p-değeri olan $0,022 < 0,05$ olduğundan, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Yani okul türleri ile "Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyarak, panikli davranmam." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.48. Toplu yerleşim bölgelerinde yetkililerin kurallarına ve direktiflerine mutlaka uyarak, panikli davranmam ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	34,633 ^a	20	0,022
Likelihood Ratio	39,814	20	0,005
Linear-by-Linear Association	3,042	1	0,081
N of Valid Cases	375		

a. 8 hücrede (%26,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,51'dir.

Önerme 25: Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım.

Tablo 4.49’daki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin, enkaz altında kaldıklarında kendilerine alan açmak için hareket etme konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %32,5’i (122 öğrenci), enkaz altında kaldıklarında hareket ederek kendilerine alan açmayı tercih edeceklerini belirtmiştir. Bu öğrencilerin %11,2’si (42 öğrenci) ise bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade ederek "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %35,4’ü (133 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu fikre karşı çıkmıştır. Bu durum, enkaz altında kendilerine alan açma stratejisinin tartışmalı olduğunu ve bazı öğrencilerin bu yöntemi tercih etmeyeceğini göstermektedir. %20,8’lik (78 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.49. Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	13	25	20	25	10	93
	%	14,0%	26,9%	21,5%	26,9%	10,8%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	14	6	15	28	9	72
	%	19,4%	8,3%	20,8%	38,9%	12,5%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	6	7	3	21	4	41
	%	14,6%	17,1%	7,3%	51,2%	9,8%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	12	14	12	14	4	56
	%	21,4%	25,0%	21,4%	25,0%	7,1%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	4	24	12	21	9	70
	%	5,7%	34,3%	17,1%	30,0%	12,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	7	16	13	6	43
	%	2,3%	16,3%	37,2%	30,2%	14,0%	100,0%
Toplam	N	50	83	78	122	42	375
	%	13,3%	22,1%	20,8%	32,5%	11,2%	100,0%

Tablo 4.50’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 43,479 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,002 olarak bulunmuştur. Araştırma için belirlenen anlamlılık düzeyi (alfa) 0,05 olarak kabul edilmiştir. Bu durumda elde edilen p-değeri olan $0,002 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Yani okul türleri ile "Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.50. Enkaz altında kalırsam; hareket ederek kendime alan açmalıyım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	43,479 ^a	20		0,002
Likelihood Ratio	46,71	20		0,001
Linear-by-Linear Association	0,994	1		0,319
N of Valid Cases	375			

a. 2 hücrede (%6,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 4,59'dur.

Önerme 26: Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım.

Tablo 4.51'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin, deprem sırasında ilk önce deprem çantalarına ulaşma konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %37,1'i (139 öğrenci), deprem sırasında ilk olarak deprem çantalarına ulaşacaklarını belirtmiştir. Bu öğrencilerin %11,2'si (42 öğrenci) ise bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade ederek "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %36,5'i (137 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu fikre karşı çıkmıştır. %15,2'lik (57 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.51. Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	12	25	12	34	10	93
	%	12,9%	26,9%	12,9%	36,6%	10,8%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	9	7	17	27	12	72
	%	12,5%	9,7%	23,6%	37,5%	16,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	10	11	3	15	2	41
	%	24,4%	26,8%	7,3%	36,6%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	2	11	12	19	12	56
	%	3,6%	19,6%	21,4%	33,9%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	13	21	8	26	2	70
	%	18,6%	30,0%	11,4%	37,1%	2,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	7	9	5	18	4	43
	%	16,3%	20,9%	11,6%	41,9%	9,3%	100,0%
Toplam	N	53	84	57	139	42	375
	%	14,1%	22,4%	15,2%	37,1%	11,2%	100,0%

Tablo 4.52'de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 38,563 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,008 olarak bulunmuştur. Anlamlılık düzeyi (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,008 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşırım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.52. Deprem sırasında ilk önce deprem çantama ulaşım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,563 ^a	20	0,008
Likelihood Ratio	41,757	20	0,003
Linear-by-Linear Association	0,816	1	0,366
N of Valid Cases	375		

a. 2 hücrede (%6,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 4,59'dur.

Önerme 27: Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim.

Tablo 4.53'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin, deprem anında evlerinde belirledikleri yaşam üçgeni oluşturacak alanlara gitme konusundaki görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %44,5'i (167 öğrenci), deprem anında daha önce evlerinde belirledikleri yaşam üçgeni oluşturacak alanlara gitmeyi tercih edeceklerini belirtmişlerdir. Bu öğrencilerin %16,0'ı (60 öğrenci) ise bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade ederek "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %29,9'u (112 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu fikre karşı çıkmıştır. %9,6'lık (36 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.53. Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	5	17	5	45	21	93
	%	5,4%	18,3%	5,4%	48,4%	22,6%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	10	7	14	29	12	72
	%	13,9%	9,7%	19,4%	40,3%	16,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	12	9	2	15	3	41
	%	29,3%	22,0%	4,9%	36,6%	7,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	3	10	9	25	9	56
	%	5,4%	17,9%	16,1%	44,6%	16,1%	100,0%
	N	9	15	5	33	8	70

Sosyal Bilimler Lisesi	%	12,9%	21,4%	7,1%	47,1%	11,4%	100,0%
Kolej (Özel)	N	7	8	1	20	7	43
	%	16,3%	18,6%	2,3%	46,5%	16,3%	100,0%
Toplam	N	46	66	36	167	60	375
	%	12,3%	17,6%	9,6%	44,5%	16,0%	100,0%

Tablo 4.54’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 41,71 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,003 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,003 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.54. Deprem anında daha önce evimde belirlediğim yaşam üçgeni oluşturacak alanlara giderim ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	41,71 ^a	20	0,003
Likelihood Ratio	40,782	20	0,004
Linear-by-Linear Association	2,898	1	0,089
N of Valid Cases	375		

a. 2 hücrede (%6,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,94'dür.

Önerme 28: Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım.

Tablo 4.55’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin, sokakta depreme yakalandıklarında ne yapacaklarını belirttiklerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %48,5’i (182 öğrenci), depreme yakalandıklarında açık alanlara koşacaklarını belirterek "Katılıyorum" demiştir. Bu öğrencilerin %38,4’ü (144 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %12,3’ü (46 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek sokakta depreme yakalandıklarında açık alanlara koşma fikrine karşı çıkmıştır. %8,3’lük (31 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.55. Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	1	2	2	46	42	93
	%	1,1%	2,2%	2,2%	49,5%	45,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	2	3	5	35	27	72
	%	2,8%	4,2%	6,9%	48,6%	37,5%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	1	0	1	22	17	41
	%	2,4%	0,0%	2,4%	53,7%	41,5%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	8	2	4	21	21	56
	%	14,3%	3,6%	7,1%	37,5%	37,5%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	2	6	5	34	23	70
	%	2,9%	8,6%	7,1%	48,6%	32,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	3	1	24	14	43
	%	2,3%	7,0%	2,3%	55,8%	32,6%	100,0%
Toplam	N	15	16	18	182	144	375
	%	4,0%	4,3%	4,8%	48,5%	38,4%	100,0%

Tablo 4.56’da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 33,225 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,032 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,032 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.56. Sokakta depreme yakalanırsam açık alanlara koşarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	33,225 ^a	20	0,032	
Likelihood Ratio	29,791	20	0,073	
Linear-by-Linear Association	6,406	1	0,011	
N of Valid Cases	375			

a. 18 hücrede (%60,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,64'dür.

29. Önerme: Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklerle çıkarım.

Tablo 4.57'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin, deprem anında deniz kıyısında yakalanırlarsa ne yapacaklarına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %44,8'i (168 öğrenci), deprem anında deniz kıyısında yakalanırlarsa hemen yükseklerle çıkacaklarını belirterek "Katılıyorum" demiştir. Bu öğrencilerin %21,6'sı (81 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu düşüncelerini daha güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %15,4'ü (58 öğrenci) "Katılmıyorum" veya "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek deniz kıyısında yakalandıklarında hemen yükseklerle çıkma fikrine karşı çıkmıştır. Bu öğrenciler arasında en büyük oran %9,3 ile "Katılmıyorum" diyenlerdir. %18,1'lik (68 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır.

Tablo 4.57. Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklerle çıkarım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklerle çıkarım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	3	8	11	47	24	93
	%	3,2%	8,6%	11,8%	50,5%	25,8%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	9	17	26	14	72
	%	8,3%	12,5%	23,6%	36,1%	19,4%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	5	7	18	9	41
	%	4,9%	12,2%	17,1%	43,9%	22,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	3	13	23	11	56
	%	10,7%	5,4%	23,2%	41,1%	19,6%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	3	6	14	31	16	70
	%	4,3%	8,6%	20,0%	44,3%	22,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	4	6	23	7	43
	%	7,0%	9,3%	14,0%	53,5%	16,3%	100,0%
Toplam	N	23	35	68	168	81	375
	%	6,1%	9,3%	18,1%	44,8%	21,6%	100,0%

Tablo 4.58'de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 15,531 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,745 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,745 > 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Depreme deniz kıyısında yakalanırsam

hemen yükseklere çıkarım." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.58. Depreme deniz kıyısında yakalanırsam hemen yükseklere çıkarım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	15,531 ^a	20	0,745
Likelihood Ratio	15,701	20	0,735
Linear-by-Linear Association	0,501	1	0,479
N of Valid Cases	375		

a. 7 hücrede (%23,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,51'dür.

Önerme 30: Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıktır.

Tablo 4.59'daki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin aileleri, yakınları ve komşularının deprem anında farkındalıklı olup olmadığına ilişkin görüşlerini göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %35,2'si (132 öğrenci) aileleri, yakınları ve komşularının deprem anında bilinçli olduğunu belirterek "Katılıyorum" demiştir. Öğrencilerin %8,5'i (32 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek çevrelerindeki kişilerin deprem konusunda bilinçli olduğunu vurgulamıştır. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %29,3 ile en düşük seviyededir. %19,2'lik (72 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %31,7 ile en yüksektir. %37,1'lik (14 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek çevrelerindeki kişilerin deprem konusunda farkındalıklı olmadığını belirtmiştir. Kolej (Özel) öğrencileri arasında bu oran %51,2 ile en yüksektir. %17,1'lik (64 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu görüşe katılmadığını ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %31,7 ile en yüksektir.

Tablo 4.59. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıktır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	9	30	15	32	7	93
	%	9,7%	32,3%	16,1%	34,4%	7,5%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	14	7	23	21	7	72
	%	19,4%	9,7%	31,9%	29,2%	9,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	13	11	5	12	0	41
	%	31,7%	26,8%	12,2%	29,3%	0,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	11	7	12	19	7	56
	%	19,6%	12,5%	21,4%	33,9%	12,5%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	14	14	11	26	5	70
	%	20,0%	20,0%	15,7%	37,1%	7,1%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	6	6	22	6	43
	%	7,0%	14,0%	14,0%	51,2%	14,0%	100,0%
Toplam	N	64	75	72	132	32	375
	%	17,1%	20,0%	19,2%	35,2%	8,5%	100,0%

Tablo 4.60'da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 45,19 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,001 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,001 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıktır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.60. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem anı konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	45,19 ^a	20	0,001
Likelihood Ratio	47,512	20	0
Linear-by-Linear Association	2,192	1	0,139
N of Valid Cases	375		

a. 3 hücrede (%10,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,50'dir.

4.4. Deprem Sonrasına İlişkin Önermeler

Önerme 31: Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır.

Tablo 4.61'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin aileleriyle birlikte oluşturdukları deprem sonrası eylem planı bulunma durumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrenciden %30,7'si (115 öğrenci) bu eylem planına katıldıklarını belirterek "Katılıyorum" demiştir. Öğrencilerin %6,9'u (26 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu eylem planının önemini vurgulamıştır. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %26,8 ile en yüksektir. %9,3'lük (35 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek bu konuda kararsız kalmıştır. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %2,4 ile en düşük seviyededir. %36,3'lük (136 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek aileleriyle eylem planı oluşturmadıklarını belirtmiştir. Sosyal Bilimler Lisesi (%54,3) ve Fen Lisesi (%49,5) öğrencileri arasında bu oran yüksektir. %16,8'lik (63 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu planın gerekliliğine katılmadıklarını ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi (%26,8) ve Anadolu Meslek Lisesi (%21,4) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir.

Tablo 4.61. Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	13	46	4	24	6	93
	%	14,0%	49,5%	4,3%	25,8%	6,5%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	11	17	8	26	10	72
	%	15,3%	23,6%	11,1%	36,1%	13,9%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	11	18	1	11	0	41
	%	26,8%	43,9%	2,4%	26,8%	0,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	12	7	14	21	2	56
	%	21,4%	12,5%	25,0%	37,5%	3,6%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	10	38	2	14	6	70
	%	14,3%	54,3%	2,9%	20,0%	8,6%	100,0%
Kolej (Özel)	N	6	10	6	19	2	43
	%	14,0%	23,3%	14,0%	44,2%	4,7%	100,0%
Toplam		63	136	35	115	26	375

	%	16,8%	36,3%	9,3%	30,7%	6,9%	100,0%
--	---	-------	-------	------	-------	------	--------

Tablo 4.62’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 70,217 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.62. Ailecek oluşturduğumuz deprem sonrası eylem planımız vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	70,217 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	72,036	20	0,000
Linear-by-Linear Association	0,125	1	0,724
N of Valid Cases	375		

a. 7 hücrede (%23,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,84'dür.

Önerme 32: Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum.

Tablo 4.63’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sonrası Gaziantep ilindeki okul ve evlerine en yakın afet acil toplanma noktalarını bilme durumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %31,2’si (117 öğrenci) bu toplanma noktalarını bildiklerini belirterek "Katılıyorum" demiştir. Anadolu Lisesi (%40,3) ve Sosyal Bilimler Lisesi (%37,1) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. Öğrencilerin %7,2’si (27 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek güçlü bir şekilde bu bilgiyi bildiklerini ifade etmiştir. Anadolu Lisesi öğrencileri arasında bu oran %11,1 ile daha yüksektir. %14,4'lük (54 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek kararsız kalmıştır. Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri arasında bu oran %23,2 ile en yüksek seviyededir. %30,1'lik (113 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek bu toplanma noktalarını bilmediklerini belirtmiştir. Fen Lisesi (%45,2) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%36,6) öğrencileri arasında bu oran yüksektir. %17,1'lik (64 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu bilgiyi kesinlikle bilmediklerini ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi (%26,8) ve Sosyal Bilimler Lisesi (%20,0) öğrencileri arasında bu oran en yüksektir.

Tablo 4.63. Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	10	42	9	26	6	93
	%	10,8%	45,2%	9,7%	28,0%	6,5%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	14	8	13	29	8	72
	%	19,4%	11,1%	18,1%	40,3%	11,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	11	15	3	10	2	41
	%	26,8%	36,6%	7,3%	24,4%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	15	13	17	5	56
	%	10,7%	26,8%	23,2%	30,4%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	14	21	7	26	2	70
	%	20,0%	30,0%	10,0%	37,1%	2,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	9	12	9	9	4	43
	%	20,9%	27,9%	20,9%	20,9%	9,3%	100,0%
Toplam	N	64	113	54	117	27	375
	%	17,1%	30,1%	14,4%	31,2%	7,2%	100,0%

Tablo 4.64’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 41,31 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,003 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,003 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.64. Deprem sonrası, Gaziantep ilindeki okul ve evime en yakın afet acil toplanma noktalarını biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	41,31 ^a	20		0,003
Likelihood Ratio	43,585	20		0,002
Linear-by-Linear Association	0,362	1		0,547
N of Valid Cases	375			

a. 3 hücrede (%10,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,95'tir.

Önerme 33: Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum.

Tablo 4.65'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmaları gerektiğini bilme durumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %36,0'ı (135 öğrenci) bu konuda bilgi sahibi olduğunu belirterek "Katılıyorum" demiştir. Bu oran, Fen Lisesi (%40,9) ve Kolej (Özel) (%41,9) öğrencileri arasında daha yüksektir. %8,5'i (32 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek güçlü bir şekilde bu bilgiye sahip olduklarını ifade etmiştir. Anadolu Lisesi öğrencileri arasında bu oran %16,7 ile daha yüksektir. Öğrencilerin %15,7'si (59 öğrenci) "Fikrim yok" diyerek kararsız kalmıştır. Bu oran Anadolu Meslek Lisesi (%26,8) öğrencileri arasında en yüksek seviyededir. %24,8'lik (93 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek bu bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Fen Lisesi (%30,1) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%31,7) öğrencileri arasında bu oran yüksektir.

%14,9'luk (56 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu bilgiye sahip olmadığını güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencileri arasında bu oran %26,8 ile en yüksektir.

Tablo 4.65. Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	10	28	13	38	4	93
	%	10,8%	30,1%	14,0%	40,9%	4,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	17	16	20	12	72
	%	9,7%	23,6%	22,2%	27,8%	16,7%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	11	13	2	12	3	41
	%	26,8%	31,7%	4,9%	29,3%	7,3%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	7	15	21	7	56
	%	10,7%	12,5%	26,8%	37,5%	12,5%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	14	19	8	26	3	70
	%	20,0%	27,1%	11,4%	37,1%	4,3%	100,0%

Kolej (Özel)	N	8	9	5	18	3	43
	%	18,6%	20,9%	11,6%	41,9%	7,0%	100,0%
Toplam	N	56	93	59	135	32	375
	%	14,9%	24,8%	15,7%	36,0%	8,5%	100,0%

Tablo 4.66’da okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 38,26 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,008 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,008 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.66. Deprem sonrası ilk yardım ve enkaz kaldırma çalışmalarında ne yapmam gerektiğini biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic (2-sided)	Significance
Pearson Chi-Square	38,26 ^a	20		0,008
Likelihood Ratio	38,224	20		0,008
Linear-by-Linear Association	0,347	1		0,556
N of Valid Cases	375			

a. 3 hücrede (%10,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,50'dir.

Önerme 34: Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum.

Tablo 4.67’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları bilme durumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %42,1'i (158 öğrenci) bu kuralları bildiğini ifade ederek "Katılıyorum" demiştir. Özellikle Fen Lisesi (%46,2) ve Anadolu Meslek Lisesi (%46,4) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. %9,9'u (37 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek güçlü bir şekilde bu bilgiye sahip olduklarını belirtmiştir. Bu oran, Özel Kolej öğrencileri arasında %16,3 ile en yüksektir. Öğrencilerin %12,5'i (47 öğrenci) "Fikrim yok" diyerek kararsız kalmıştır. Bu oran Anadolu Lisesi (%18,1) öğrencileri arasında daha yüksektir. %26,1'lik (98 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek bu bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri arasında bu oran %34,3 ile en yüksektir. %9,3'lük (35 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu bilgiye sahip olmadığını güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Anadolu İmam Hatip Lisesi (%22,0) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir.

Tablo 4.67. Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	5	26	11	43	8	93
	%	5,4%	28,0%	11,8%	46,2%	8,6%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	16	13	26	9	72
	%	11,1%	22,2%	18,1%	36,1%	12,5%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	9	10	5	15	2	41
	%	22,0%	24,4%	12,2%	36,6%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	5	11	9	26	5	56
	%	8,9%	19,6%	16,1%	46,4%	8,9%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	4	24	4	32	6	70
	%	5,7%	34,3%	5,7%	45,7%	8,6%	100,0%
Kolej (Özel)	N	4	11	5	16	7	43
	%	9,3%	25,6%	11,6%	37,2%	16,3%	100,0%
Toplam	N	35	98	47	158	37	375
	%	9,3%	26,1%	12,5%	42,1%	9,9%	100,0%

Tablo 4.68’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 23,691 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,256 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,256 > 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum." ifadesi arasında anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.68. Deprem sonrası yerleşim bölgelerinde halk sağlığı ile ilgili gerekli kuralları biliyorum ile ilgili okul türleri arasında İlişki Testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	23,691 ^a	20		0,256
Likelihood Ratio	22,477	20		0,315
Linear-by-Linear Association	0,004	1		0,95
N of Valid Cases	375			

a. 4 hücrede (%13,3) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,83'dür.

Önerme 35: Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girerek eşyalarımı almalıyım.

Tablo 4.69'daki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin büyük bir depremde sonra sarsıntı biter bitmez binaya girerek eşyalarını alma konusundaki tutumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %34,4'ü (129 öğrenci) "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu davranışın yanlış olduğunu vurgulamıştır. Özellikle Fen Lisesi (%36,6) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%39,0) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. Öğrencilerin %33,9'u (127 öğrenci) "Katılmıyorum" diyerek de bu davranışı yanlış bulmaktadır. Özel Kolej öğrencileri arasında bu oran %48,8 ile en yüksektir. %4,5'lik (17 öğrenci) bir dilim "Fikrim yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri arasında bu oran %8,6 ile en yüksektir. %18,4'lük (69 öğrenci) bir dilim "Katılıyorum" diyerek bu davranışın doğru olduğunu düşünmektedir. Anadolu Lisesi öğrencileri arasında bu oran %27,8 ile en yüksektir. %8,8'lik (33 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu davranışı savunmaktadır. Anadolu Lisesi (%15,3) ve Anadolu Meslek Lisesi (%12,5) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir.

Tablo 4.69. Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girerek eşyalarımı almalıyım ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girerek eşyalarımı almalıyım.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	34	38	1	15	5	93
	%	36,6%	40,9%	1,1%	16,1%	5,4%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	23	12	6	20	11	72
	%	31,9%	16,7%	8,3%	27,8%	15,3%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	16	16	0	7	2	41
	%	39,0%	39,0%	0,0%	17,1%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	21	16	3	9	7	56
	%	37,5%	28,6%	5,4%	16,1%	12,5%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	22	24	6	13	5	70
	%	31,4%	34,3%	8,6%	18,6%	7,1%	100,0%
Kolej (Özel)	N	13	21	1	5	3	43
	%	30,2%	48,8%	2,3%	11,6%	7,0%	100,0%

Toplam	N	129	127	17	69	33	375
	%	34,4%	33,9%	4,5%	18,4%	8,8%	100,0%

Tablo 4.70’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 33,617 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,029 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,029 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girerek eşyalarımı almalıyım." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.70. Büyük bir depremde sonra sarsıntı bitince hemen binaya girerek eşyalarımı almalıyım ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	33,617 ^a	20	0,029
Likelihood Ratio	36,085	20	0,015
Linear-by-Linear Association	0,051	1	0,821
N of Valid Cases	375		

a. 9 hücrede (%30,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 1,86'dır.

Önerme 36: Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır.

Tablo 4.71’deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülüklerle sahip sivil toplum kuruluşlarının varlığına dair tutumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %48,8'i (183 öğrenci) "Katılıyorum" diyerek sivil toplum kuruluşlarının varlığı konusunda farkında olduklarını belirtmiştir. Özellikle Fen Lisesi (%57,0) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%56,1) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. Öğrencilerin %16,5'i (62 öğrenci) "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu konuda güçlü bir farkındalık sergilemiştir. Fen Lisesi (%18,3) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%22,0) öğrencileri arasında bu oran dikkat çekicidir. %11,7'lik (44 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek sivil toplum kuruluşlarının varlığına inanmamakta ya da bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığını belirtmiştir. Sosyal Bilimler Lisesi (%14,3) ve Anadolu Lisesi (%12,5) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. %9,3'lük (35 öğrenci) bir dilim ise "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek bu konuda olumsuz bir tutum sergilemiştir. Özel Kolej öğrencileri arasında bu oran %16,3 ile en yüksektir. %13,6'lık (51 öğrenci) bir dilim "Fikrim

yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Anadolu Lisesi öğrencileri arasında bu oran %27,8 ile en yüksektir.

Tablo 4.71. Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	6	9	8	53	17	93
	%	6,5%	9,7%	8,6%	57,0%	18,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	9	20	24	13	72
	%	8,3%	12,5%	27,8%	33,3%	18,1%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	4	3	23	9	41
	%	4,9%	9,8%	7,3%	56,1%	22,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	7	7	8	26	8	56
	%	12,5%	12,5%	14,3%	46,4%	14,3%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	7	10	10	34	9	70
	%	10,0%	14,3%	14,3%	48,6%	12,9%	100,0%
Kolej (Özel)	N	7	5	2	23	6	43
	%	16,3%	11,6%	4,7%	53,5%	14,0%	100,0%
Toplam	N	35	44	51	183	62	375
	%	9,3%	11,7%	13,6%	48,8%	16,5%	100,0%

Tablo 4.72’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 29,105 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,086 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,086 > 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) reddedilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığı %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.72. Büyük afetlerden sonra gerekli sorumluluk ve yükümlülükleri olan sivil toplum kuruluşları vardır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	29,105 ^a	20		0,086
Likelihood Ratio	28,157	20		0,106

Linear-by-Linear Association	3,119	1	0,077
N of Valid Cases	375		

a. 3 hücrede (%30,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,83'dür.

Önerme 37: Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum.

Tablo 4.73'deki veriler, farklı okul türlerindeki öğrencilerin deprem sonrası açık alanda hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak durma konusundaki tutumlarını göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %51,5'i (193 öğrenci) "Katılıyorum" diyerek bu güvenlik önlemini aldıklarını belirtmiştir. Bu oran, özellikle Fen Lisesi (%58,1) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%63,4) öğrencileri arasında daha yüksektir. Öğrencilerin %31,2'si (117 öğrenci) "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu güvenlik önleminin önemini farkında olduklarını güçlü bir şekilde ifade etmiştir. Sosyal Bilimler Lisesi (%35,7) ve Fen Lisesi (%32,3) öğrencileri arasında bu oran daha yüksektir. %6,7'lik (25 öğrenci) bir dilim "Katılmıyorum" diyerek bu güvenlik önlemini uygulamadıklarını belirtirken, %5,3'ü (20 öğrenci) "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek daha belirgin bir şekilde karşı çıkmıştır. Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri arasında "Katılmıyorum" diyenlerin oranı %10,7 ile en yüksektir. %5,3'lük (20 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Anadolu Lisesi ve Anadolu Meslek Lisesi öğrencileri arasında bu oran %11,1 ile en yüksektir.

Tablo 4.74. Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	4	2	3	54	30	93
	%	4,3%	2,2%	3,2%	58,1%	32,3%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	6	8	8	27	23	72
	%	8,3%	11,1%	11,1%	37,5%	31,9%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	2	2	0	26	11	41
	%	4,9%	4,9%	0,0%	63,4%	26,8%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	6	3	6	24	17	56
	%	10,7%	5,4%	10,7%	42,9%	30,4%	100,0%
	N	1	7	3	34	25	70

Sosyal Bilimler Lisesi	%	1,4%	10,0%	4,3%	48,6%	35,7%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	3	0	28	11	43
	%	2,3%	7,0%	0,0%	65,1%	25,6%	100,0%
Toplam	N	20	25	20	193	117	375
	%	5,3%	6,7%	5,3%	51,5%	31,2%	100,0%

Tablo 4.74’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 34,957 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,020 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,020 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir

Tablo 4.74. Deprem sonrası açık alanda; hasarlı binalardan ve enerji nakil hatlarından uzak dururum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	34,957 ^a	20	0,020
Likelihood Ratio	38,634	20	0,007
Linear-by-Linear Association	0,004	1	0,948
N of Valid Cases	375		

a. 17 hücrede (%56,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,19'dur.

Önerme 38: Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır.

Tablo 4.75’deki veriler, öğrencilerin ailelerinin, yakınlarının ve komşularının deprem sonrası farkındalık düzeylerini okul türlerine göre göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %40,8'i (153 öğrenci) "Katılıyorum" diyerek, çevrelerindeki kişilerin deprem sonrası farkındalıklı olduklarını belirtmiştir. %6,9'u (26 öğrenci) ise "Kesinlikle Katılıyorum" diyerek bu bilinç düzeyine güçlü bir vurgu yapmıştır. Öğrencilerin %22,1'i (83 öğrenci) "Katılmıyorum" ve %12,0'si (45 öğrenci) "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek, çevrelerindeki kişilerin deprem sonrası yeterli bilinç düzeyine sahip olmadığını ifade etmiştir. Özellikle Anadolu İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin %41,5'i bu konuda olumsuz görüş bildirmiştir. %18,1'lik (68 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Bu oran Anadolu Lisesi (%25,0) ve Anadolu Meslek Lisesi (%25,0) öğrencileri arasında yüksektir.

Tablo 4.75. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	7	23	14	46	3	93
	%	7,5%	24,7%	15,1%	49,5%	3,2%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	7	16	18	28	3	72
	%	9,7%	22,2%	25,0%	38,9%	4,2%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	8	17	3	13	0	41
	%	19,5%	41,5%	7,3%	31,7%	0,0%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	10	5	14	23	4	56
	%	17,9%	8,9%	25,0%	41,1%	7,1%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	12	14	11	26	7	70
	%	17,1%	20,0%	15,7%	37,1%	10,0%	100,0%
Kolej (Özel)	N	1	8	8	17	9	43
	%	2,3%	18,6%	18,6%	39,5%	20,9%	100,0%
Toplam	N	45	83	68	153	26	375
	%	12,0%	22,1%	18,1%	40,8%	6,9%	100,0%

Tablo 4.76’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 50,419 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.76. Ailem, yakınlarım ve komşularım deprem sonrası konusunda farkındalıktır ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi				
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)	
Pearson Chi-Square	50,419 ^a	20		0,000
Likelihood Ratio	50,995	20		0,000
Linear-by-Linear Association	1,284	1		0,257
N of Valid Cases	375			

a. 6 hücrede (%20,0) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 2,84'tür.

Önerme 39: Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum.

Tablo 4.77'deki veriler, öğrencilerin deprem sonrası aileleri ve akrabalarıyla hangi kanaldan iletişim kuracaklarını bilme durumlarını okul türlerine göre göstermektedir. Toplam 375 öğrencinin %38,7'si (145 öğrenci) "Katılıyorum" seçeneğini işaretleyerek, deprem sonrası iletişim kanallarını bildiklerini belirtmiştir. %8,0'i (30 öğrenci) ise bu konuda güçlü bir güvene sahip olduklarını, yani "Kesinlikle Katılıyorum" demiştir. Öğrencilerin %24,0'ı (90 öğrenci) "Katılmıyorum" ve %10,7'si (40 öğrenci) "Kesinlikle Katılmıyorum" diyerek, deprem sonrası iletişim kurma konusunda bilgisiz olduklarını ifade etmiştir. En yüksek olumsuz görüş oranı %39,5 ile Kolej (Özel) öğrencilerinde görülmektedir. %18,7'lik (70 öğrenci) bir dilim ise "Fikrim yok" diyerek kararsızlıklarını belirtmiştir. Bu oran, özellikle Anadolu Lisesi (%27,8) ve Anadolu Meslek Lisesi (%28,6) öğrencileri arasında yüksektir.

Tablo 4.77. Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	4	30	14	40	5	93
	%	4,3%	32,3%	15,1%	43,0%	5,4%	100,0%
Anadolu Lisesi	N	8	10	20	29	5	72
	%	11,1%	13,9%	27,8%	40,3%	6,9%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	6	9	5	19	2	41
	%	14,6%	22,0%	12,2%	46,3%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	9	9	16	18	4	56
	%	16,1%	16,1%	28,6%	32,1%	7,1%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	10	15	11	23	11	70
	%	14,3%	21,4%	15,7%	32,9%	15,7%	100,0%
Kolej (Özel)	N	3	17	4	16	3	43
	%	7,0%	39,5%	9,3%	37,2%	7,0%	100,0%
Toplam	N	40	90	70	145	30	375
	%	10,7%	24,0%	18,7%	38,7%	8,0%	100,0%

Tablo 4.78'de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 38,013 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,009 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa)

0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,009 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.78. Deprem sonrası için ailem ve akrabamla hangi kanaldan iletişim kuracağımı biliyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	38,013 ^a	20	0,009
Likelihood Ratio	37,439	20	0,01
Linear-by-Linear Association	0,47	1	0,493
N of Valid Cases	375		

a. 5 hücrede (%16,7) 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,28'dir.

Önerme 40: Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum.

Tablo 4.79'daki veriler, Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığına dair öğrenci görüşlerini okul türlerine göre göstermektedir. Verilere göre, toplam 375 öğrencinin %56,3'ü (211 öğrenci) deprem derslerinin yeterince çıkarılmadığını (kesinlikle katılmıyorum veya katılmıyorum) belirtmiştir. En yüksek olumsuz görüş oranları Fen Lisesi (%77,4) ve Anadolu İmam Hatip Lisesi (%68,3) öğrencileri tarafından ifade edilmiştir. Diğer yandan, öğrencilerin %36,2'si (136 öğrenci) deprem derslerinin çıkarıldığına dair olumlu görüş bildirmiştir (katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum). Bu görüşe en yüksek katılım oranı, %58,2 ile Kolej (Özel) öğrencileri tarafından belirtilmiştir. Bu öğrenciler arasında, özellikle %44,2'si "Katılıyorum" seçeneğini işaretlemiştir.

Tablo 4.79. Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum ile ilgili okul türleri arasında çapraz tablo

Okul Türü		Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum.					Toplam
		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Fikrim yok	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum	
Fen Lisesi	N	36	36	4	14	3	93
	%	38,7%	38,7%	4,3%	15,1%	3,2%	100,0%
	N	18	9	9	22	14	72

Anadolu Lisesi	%	25,0%	12,5%	12,5%	30,6%	19,4%	100,0%
Anadolu İmam Hatip Lisesi	N	16	12	1	10	2	41
	%	39,0%	29,3%	2,4%	24,4%	4,9%	100,0%
Anadolu Meslek Lisesi	N	13	9	6	16	12	56
	%	23,2%	16,1%	10,7%	28,6%	21,4%	100,0%
Sosyal Bilimler Lisesi	N	25	22	5	8	10	70
	%	35,7%	31,4%	7,1%	11,4%	14,3%	100,0%
Kolej (Özel)	N	9	6	3	19	6	43
	%	20,9%	14,0%	7,0%	44,2%	14,0%	100,0%
Toplam	N	117	94	28	89	47	375
	%	31,2%	25,1%	7,5%	23,7%	12,5%	100,0%

Tablo 4.80’de okul türlerine göre yapılan analizde, ki-kare (χ^2) değeri 60,942 olarak hesaplanmış ve p-değeri (Asymp. Sig. (2-sided)) 0,000 olarak bulunmuştur. Hata payı (alfa) 0,05 olarak belirlenmiştir. Elde edilen p-değeri $0,000 < 0,05$ olduğundan dolayı, alternatif hipotez (H1) kabul edilir. Bu sonuca göre, okul türleri ile "Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen ve mal ve can kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum." ifadesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu %95 güven düzeyinde belirtilebilir.

Tablo 4.80. Gaziantep ili ve çevresinde meydana gelen; can ve mal kaybına sebep olan depremlerden gerekli derslerin çıkarıldığını düşünüyorum ile ilgili okul türleri arasında ilişki testi

Ki-kare Testi			
	Value	df	Asymptotic Significance (2-sided)
Pearson Chi-Square	60,942 ^a	20	0,000
Likelihood Ratio	64,044	20	0,000
Linear-by-Linear Association	7,527	1	0,006
N of Valid Cases	375		

a. 3 hücrede (%10,0 5'ten az değer gözlemlenmiştir. Beklenen minimum değer 3,06'dır.

SONUÇ

Ortaöğretim kurumlarında 5’li Likert yöntemiyle yapılan anket çalışmaları sonucunda; Gaziantep Şahinbey ilçesinden bulunan öğrencilerin her biri bir aileyi temsil ettiği için bir nevi halkında depreme olan duyarlılığını ölçmek amacıyla 6 farklı ortaöğretim kurumunda toplamda 375 öğrenciye anket uygulanmış ve bu anket sonucunda önemli çıkarımlar elde edilmiştir. Anketlerde yöneltilen sorular ve cevaplardan elde edilen ana çıkarımlara göre; Toplam 40 önermeden 31’inde okul türleri ile önermeler arasında anlamlı farklılık bulunmuş, 9 önermede ise anlamlı farklılık bulunmamıştır.

Depreme ilişkin kavramsal önermelere bakıldığında farklı okul türlerinde deprem bilgisi ve farkındalık düzeylerinin değişiklik gösterdiği görülmektedir. Genel olarak, öğrenciler depremler, deprem türleri, depremin nedenleri ve oluşum süreci, depremin tahmin edilemezliği, şiddeti ve büyüklüğü gibi temel konular hakkında önemli bir farkındalık seviyesine sahiptir. Tablo sonuçlarına göre, %40-50 arası bir oranla "Katılıyorum" ve %20-35 arası bir oranla "Kesinlikle Katılıyorum" diyen öğrenciler çoğunluğu oluşturuyor. Bu, öğrencilerin çoğunluğunun deprem konusunda temel bir farkındalığa sahip olduğunu gösteriyor. Öğrenciler arasında en yüksek farkındalığın bulunduğu önerme, depremlerin önceden tahmin edilemeyen doğasıdır. Bu önerme, tüm okul türlerinde yüksek farkındalık seviyesiyle dikkat çekmiştir.

Okul türleri analizine göre ise Özellikle Fen Lisesi öğrencileri, tüm önermeler boyunca en yüksek farkındalığı sergilemiştir. Bu durum akademik ve eğitim-öğretim içeriği açısından doğa bilimlerine daha yatkınlık olmasından kaynaklanıyor olabilir. Öğrencilerin çevresel risk ve doğal afetler gibi konularda farkındalıklı ve araştırmaya yatkın olmasından kaynaklanıyor olabilir. Sosyal Bilimler, Anadolu İmam Hatip ve Kolej Liseleri de %60-70 oranında nispeten yüksek sayılabilecek farkındalığa sahip olduğu görülmüştür.

Ayrıca %10-20 oranında "Fikrim yok" diyen öğrenciler, her bir önermede düzenli olarak karşımıza çıkmaktadır. Özellikle Anadolu Liselerinde, kararsız öğrenci oranı diğer okul türlerine göre daha yüksektir (%20-25). Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi’nde ise, depreme ilişkin temel kavramlar konusunda farkındalık oranı diğer okul türlerine göre daha düşük kalmıştır. Bu durum Anadolu Meslek Lisesi öğrencilerinin müfredat ve eğitim-öğretim içeriği olarak mesleki derslere ağırlık vermesinden kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca öğrencilerin belirli mesleki beceriler kazanmalarına odaklanıldığından, bu tür konulara yönelik farkındalık çalışmaları daha az önceliklendirilmiş olabilir. Öğrenciler, deprem gibi temel konulardan ziyade mesleki ve teknik becerilere odaklanmış olabilirler.

Deprem öncesine ilişkin önermelere bakıldığında farklı okul türlerinde farkındalık düzeylerinin değişiklik gösterdiği görülmektedir. Özellikle anlamlı farklılık açısından Fen Lisesi okul türü öğrencilerinin yaşadıkları bölgenin deprem riski hakkında en yüksek farkındalık seviyesine sahip olduğu görülmüştür. Bunun dışında, oturdukları apartman, bina, site ve durumları, deprem sigortası ile ilgili önermelerde Kolej grubu öğrencilerinin farkındalık seviyelerinin yüksek çıktığı görülmüştür. Bu durum Kolej grubu öğrencileri ailelerinin ve çevrelerinin eğitim seviyesinin daha yüksek olmasından kaynaklı deprem konusunda farkındalıklı olduğunu gösteriyor olabilir.

Genel olarak, öğrencilerin çoğu deprem tatbikatı ve ilkyardım eğitimine katıldığını belirtmiş olup, bu etkinliklerin düzenlendiği okul türleri arasında farklılıklar görülmektedir. Bu konuda en farkındalıklı grup Fen Lisesi, Sosyal Bilimler Lisesi öğrencileri olarak göze çarpmaktadır. Bu durum her okulda yılda en az bir kez tatbikat ve eğitim, seminer gibi çalışmalar yaptığını göstermektedir. Öğrencilerin geneli deprem konusunda yapılan bilgilendirmeleri yetersiz bulma eğilimindedir (%70'ten fazla). Ayrıca; Türkiye'nin bir deprem ülkesi olduğu gerçeğinin öğrencilerin genelinde kabul görmüştür. %74,1 ile yüksek bir farkındalık oranına sahiptir.

2021 yılında yayımlanan AFAD Gaziantep İli Afet Risk Azaltma raporu hakkında %63,9'luk bir kesim bu konuda bilgi sahibi olmadıklarını ifade etmiştir. Okul türlerine göre incelendiğinde, Anadolu İmam Hatip Liseleri'ndeki öğrencilerin diğer okul türlerine göre bu rapor hakkında daha az bilgi sahibi oldukları gözlemlenmektedir. Diğer taraftan, Fen Liseleri'ndeki öğrencilerin bu rapor hakkında en fazla bilgi sahibi olan grup olduğu görülmektedir. Bu durum Fen Lisesi öğrencilerinin çevresel risk ve doğal afetler gibi konularda farkındalıklı ve araştırmaya yatkın olmasından kaynaklanıyor olabilir.

Deprem anına ilişkin önermelere bakıldığında depremler sırasında panikle dışarı çıkma eğilimi, okul türlerine göre farklılık göstermektedir. Fen Lisesi öğrencileri arasında bu eğilim oldukça düşüktür; %86'sı panik yapmadan hareket edebileceğini belirtmiştir. Anadolu Meslek Lisesi arasında da panik yapma eğilimi görece daha yüksektir. Bu durum, bazı okul türlerinde deprem eğitiminin daha etkili olduğu ve öğrencilerin kriz anlarında daha soğukkanlı kalmayı öğrendiklerini gösteriyor olabilir. Fen Lisesi öğrencileri, %79,6 oranında yetkililerin direktiflerine uyarak panik yapmayacaklarını belirtmişlerdir, bu da güçlü bir farkındalık ve güven duygusuna işaret etmektedir. Anadolu Lisesi, Anadolu Meslek Lisesi ve Sosyal Bilimler Lisesi öğrencilerinde ise yetkililere güvenme oranı görece daha düşüktür. Bu durum, okulların acil durum eğitimi ve öğrencilerin kriz yönetimindeki eksikliğini yansıtıyor olabilir.

"Enkaz altında kalırsam hareket ederek kendime alan açmalıyım" önermesine verilen yanıtların okul türlerine göre dağılımının, tartışmalı olduğunu ve enkaz altında bilinçsizce hareket etmenin riskli olduğu farkındalığının tam olarak bilinmediğini göstermektedir. Öğrencilerin deprem sırasında ilk olarak deprem çantalarına ulaşmayı düşünme eğilimlerinde Kolej öğrencileri %51,2 oranıyla deprem çantasına ulaşmayı en çok önemseyen grup olarak öne çıkmaktadır. Deprem çantasına en az önem veren grup ise Anadolu Meslek Lisesi olmuştur (%23). Öğrencilerin deprem anında yaşam üçgeni oluşturabilecek alanlara gitme alışkanlıklarını okul türlerine göre analizinde ise Fen Lisesi öğrencilerinin %71'i deprem anında önceden belirledikleri yaşam üçgeni alanlarına gitmeyi planlayarak en yüksek farkındalık grubu olmuştur. Deprem anında sokakta açık alanlara koşma eğilimlerini okul türlerine göre incelendiğinde ise Fen Lisesi öğrencilerinin %94,7'si açık alanlara koşmayı tercih ederek en yüksek farkındalık grubu olmuştur. Bu farklar, öğrencilerin deprem hazırlık seviyesi ve farkındalığının okul türlerine göre değişebileceğini göstermektedir.

Deprem sonrasına ilişkin önermelere bakıldığında, deprem sonrası kurulacak iletişim kanalları, ailesiyle oluşturduğu eylem planları açısından Kolej grubu öğrencileri farkındalığı yüksek çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin ailelerinin, yakın çevrelerinin ve komşularının deprem öncesi, sonrası ve sonrası farkındalığının Kolej grubunun diğer okul türlerine göre yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, Kolej grubu öğrencilerinin ailelerinin ve çevrelerinin eğitim seviyesinin daha yüksek olmasından kaynaklı deprem konusunda farkındalıklı olduğunu göstermektedir. Büyük bir deprem sonrası sarsıntı biter bitmez binaya girip eşyalarını alma düşüncesine yönelik öğrenci tutumları incelendiğinde, öğrencilerinin çoğunluğu bu davranışın riskli olduğunun farkındadır özellikle Fen Lisesi ve Kolej türlerinde farkındalık en yüksek çıkmıştır. Acil toplanma alanlarının bilinirliği, enkaz çalışmaları hakkında duyarlılık ve enerji nakil hatlarından uzak durmak açısından en yüksek farkındalık Fen Liselerindedir. Bu durum öğrencilerin akademik başarıları ve eğitim-öğretim ortamlarından kaynaklanıyor olabilir. Genel olarak büyük depremlerden sonra yeterli ve gerekli derslerin çıkarıldığı düşüncesine yönelik genel kanı olumsuz yönde görüş bildirmektedir. Bu durum okul türleri ayırım olmadan öğrencilerin bu konuda duyarlılığın artması yönündedir. Ayrıca, öğrencilerin sadece %51,6'sı coğrafya dersleri sayesinde depremle ilgili yeterli farkındalık oluştuğunu düşünmektedir. Bu oran oldukça düşük çıktığı görülmüştür. %46,1'i ise olumsuz yanıt vermiştir. Coğrafya derslerinde eğitim-öğretim ortamından kaynaklı çoğu öğrenci yetersizlik görmektedir.

Bu sonuçlar, Türkiye'nin deprem gerçeğine karşı toplumsal farkındalığın önemli bir seviyede olduğunu ve depremle baş etme konusunda farkındalık kazanma çalışmalarının devam

etmesi gerektiğini göstermektedir. Bu sayede, toplum deprem tehlike ve risklerine karşı daha hazırlıklı olabilir ve afetlerin etkilerini en aza indirebilir.

Afet yönetimi ve planlama süreci, bu ülkede yaşayan herkesin sahiplenmesi gereken bir sorundur. Herkesin çözüme yönelik olarak yapabileceği bir şeyler vardır. Ancak, toplumun bütün kesiminin sorunu sahiplenebilmesi, sorunun önemiyle ilgili yeterli bilgi birikimine sahip olmasına bağlıdır ki bu da eğitim ve öğretimin önemini ortaya koymaktadır.

Özellikle ortaöğretim bütün kademelerinde, zorunlu olarak verilecek coğrafya dersiyle, depremin; yerkabuğunun yapı karakterinden kaynaklandığı, yeryuvarının oluşumundan bu yana olageldiği ve bundan sonra da süreceği öğretilmelidir. Verilen bilgiler, deprem riskini artıran ve azaltan etkenleri, deprem öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılması gerekenleri kapsamalıdır. Bu temel eğitim ve öğretimi almış bireylerin, yaşadıkları doğal çevreyi ve bu çevrenin sahip olduğu deprem riskini tanıyacakları kuşkusuzdur.

Coğrafya derslerinin deprem farkındalığını artırmada önemli bir rol oynadığı ve bu derslerin daha etkin bir şekilde kullanılmasının deprem farkındalığı oluşturma sürecine katkı sağlayabileceği yadsınamaz bir gerçektir. Depremler ve diğer doğal afetlerle ilgili teorik bilgilerin öğrencilere kazandırılması, afetlerin doğasını anlamalarını sağlar ve doğru davranışlar geliştirmelerine zemin hazırlar. Ancak, bu eğitimin etkili olabilmesi için öğretmenlerin güncel bilgi ve pedagojik yöntemlerle donatılması gerekmektedir. Yapılan araştırmalar, afet eğitiminin, sadece teorik bilgilerle sınırlı kalmaması, aynı zamanda uygulamalı faaliyetler ve pratik simülasyonlarla desteklenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlerle desteklenmesi, onların afetler konusunda daha derin bilgiye sahip olmasını ve bu bilgileri öğrencilere daha etkili bir şekilde aktarmasını sağlar. Hizmet içi eğitim programlarının güncel bilimsel gelişmelere ve yenilikçi eğitim teknolojilerine dayalı olarak hazırlanması, deprem farkındalığı oluşturma sürecine önemli katkılar sağlayabilir. Ayrıca, eğitimin içeriğinde yerel riskler ve bölgesel afet tehlikelerine özel vurgular yapılması, öğrencilerin bu risklerle yüzleşme hazırlığını artırabilir. Sonuç olarak, coğrafya derslerinin etkinliğinin artırılması ve öğretmenlerin bu süreçte desteklenmesi, toplumsal afet farkındalığının güçlendirilmesinde önemli bir strateji olarak öne çıkmaktadır.

Ayrıca devlet ve özel öğretim kurumları ayırt etmeksizin coğrafya dersi müfredat içeriklerinin uyumlu olması sağlanmalıdır. Çünkü bilinmektedir ki sınav kaygısı yaşayan bir toplum olarak öğretim kurumlarının müfredat konusunda daha fazla inisiyatif alarak sınava yönelik ders içeriği oluşturulduğu gözlenmiştir. Ancak afete hazırlıklı bir toplum olabilmeyi başarmak için bütün eğitim ve öğretim kurumlarının eş güdümlü ve uyumlu bir ders programı

yürütmesi gerekmektedir. Bu konuda gerekli planlama ve denetimlerin yapılması kaçınılmazdır.

Toplumun afet risklerini ve potansiyel tehlikeleri daha iyi anlaması için risk algısı güçlendirilmelidir. Bu bağlamda ana okullarından başlayarak, yerel afet risklerinin belirlenmesi ve riskli bölgelerde yaşayan insanların bilgilendirilmesi ve farkındalığın artması sağlanabilir. Afet simülasyonları ve tatbikatları düzenleyerek, insanların afet durumlarında nasıl davranmaları gerektiği konusunda pratiğe yönelik deneyim kazanmaları sağlanmalıdır. Bu durum acil durum planlarının uygulanabilirliğini test etmek ve iyileştirmek için önemlidir. Bu konuda özellikle AFAD, Kızılay gibi kurumlara, yerel yönetimlere ve okul idarelerine büyük iş düşmektedir. Ayrıca okullarda düzenlenen tatbikatın sıklığı arttırılmalı ve okul idaresi, öğretmenler ve öğrenciler dışında veliler ile eşgüdümlü dikkate alınarak yapılması gerekmektedir.

Günümüzde medya aracılığıyla afet farkındalığını arttırmak oldukça önemlidir. Afetlerle ilgili haberler, bilgilendirici programlar ve sosyal medya kampanyaları, halkı afetler konusunda daha farkındalıklı hale getirebilir.

Afet farkındalığını arttırmak için toplum katılımı ve iş birliği önemlidir. Yerel toplum, afet risklerini belirlemede, afet planlarının geliştirilmesinde ve afet durumlarında müdahalede aktif rol oynamalıdır. Gaziantep Üniversitesinin jeoloji ve coğrafya bölümlerindeki öğretim üyelerinin Milli Eğitim Müdürlüğü ile koordinasyonlu şekilde ortaöğretim düzeyinde seminer çalışmaları yapmaları sağlanmalıdır. Katılımcılar için sadece öğrenci ve öğretmenler değil velilerin de seçilmesi gerekmektedir.

Okullarda zorunlu olarak seçilen sivil savunma kulüpleri çalışmalarının sadece yazılı olarak kalmaması tatbikat ve uygulama ile öğrencilere deprem farkındalığı kazandırması gerekmektedir. Afet farkındalığıyla ilgili programların etkinliği düzenli olarak değerlendirilmeli ve geri bildirim alınmalıdır. Bu değerlendirmeler, programların iyileştirilmesi ve daha etkili hale getirilmesi için önemlidir.

Afet farkındalığını arttırmak için kültürel ve sosyal faktörlerin dikkate alınması önemlidir. İnsanların inançları, değerleri ve yaşam tarzları, afetlere karşı nasıl tepki verdiklerini etkileyebilir, bu nedenle bu faktörler programların tasarımında ve uygulanmasında göz önünde bulundurulmalıdır.

KAYNAKÇA

- Afad (2018). “Afet Analiz Raporları”. <https://www.afad.gov.tr/tr/23139/Afet-Analiz>
[Accessed: 4 July 2019] AFAD (2019).
- Anadolu, N., & Kalyoncuoğlu, Ü. (2014). *Güneydoğu Anadolu Bölgesinin Depremselliği ve Deprem Tehlike Analizi*. Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 14(1), 84-94. <https://doi.org/10.19113/sdufbed.65943>
- Aksoy, B., & SÖZEN, E. (2014). *Lise Öğrencilerinin Coğrafya Dersindeki Deprem Eğitime İlişkin Görüşlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (Düzce İli Örneği)*. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 7(1).
- Atalay, İ. (2008). *Türkiye'nin Jeomorfolojik Özellikleri*. Ankara: İnkılap Kitabevi.
- Ardos, M., *Türkiye'de Kuvaterner Jeomorfolojisi*, Çağatay Kitabevi, İstanbul, 1996.
- Arpat, E. ve Şaroğlu, F. (1975). *Doğu Anadolu Fay Zonu ve Deprem Potansiyeli*. Maden Tetkik ve Arama Dergisi.
- Demirkaya, H. (2007). *İlköğretim Öğrencilerinin Deprem Kavramı Algılamaları Ve Depreme İlişkin Görüşleri*. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8, 68-76.
- Demirtaş, R. (2003). *Deprem ve Türkiye: Doğu Anadolu Fay Zonu*. İstanbul: Deprem Araştırma Enstitüsü Yayınları. Deprem Araştırmaları Sanal Konferansı, 2023, Tübitak
- Ergünay, O. (2002). *Afete hazırlık ve afet yönetimi*. Türkiye Kızılay Derneği Genel Müdürlüğü Afet Operasyon Merkezi (AFOM), Ankara.
- Erdoğan, H. (2009). *Ortaöğretim Coğrafya Derslerinde Doğal Afetler Konularının Coğrafi Bilgi Sistemleri Uygulamaları İle Öğretimi* (Doctoral dissertation, Marmara Üniversitesi (Turkey)).
- Gaziantep Büyükşehir Belediyesi. (2017). *Gaziantep il çevre düzen planı*. Gaziantep, Türkiye: Gaziantep Büyükşehir Belediyesi.
- Gaziantep İl Afet Risk Azaltma Planı (İRAP). (2021). *Gaziantep İl Afet Risk Azaltma Planı Raporu*. Gaziantep, Türkiye: Gaziantep Valiliği İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü.
- Gaziantep Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü. (2010). *Gaziantep İl Çevre Durum Raporu*.
- Herece, E. (2003). *Doğu Anadolu Fay Zonu (DAFZ)*. Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Yayınları.
- İmamoğlu, M. Ş., & Çetin, E. (2007). *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ve Yakın Yöresinin Depremselliği*. Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi, (9), 93-103.

- Kadioğlu, M. (2008). Modern, bütünleşik afet yönetimin temel ilkeleri. *Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri*, 1.
- Karancı, A. N., *Afet Zararlarını Azaltmada Psikolojinin Önemi*, Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri, 51, Ankara 2008.
- Kasapoğlu, A. & Ecevit, M. (2001), *Deprem Sösyolojik Araştırması: Hasarları Azaltma ve Toplum Depreme Hazırlıklı Kılma*, Ankara: Sosyoloji Derneği Yayınları.
- Kıvrak, Ö. (2019). *Karabük ilinde deprem farkındalığı mevcut durumunun ve deprem eğitiminin öğrenciler üzerindeki etkisinin araştırılması*. (Yüksel Lisans Tezi). Karabük Üniversitesi.
- Kuşçu, İ. (2019). *Erzurum ilinin depremselliği ve il Merkezindeki Ortaöğretim Öğrencilerin Depreme Duyarlılığı* (Yüksek Lisans tezi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Öcal, A. (2005). *İlköğretim sosyal bilgiler dersinde deprem eğitiminin değerlendirilmesi*. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 25(1), 169-184.
- Özdemir, Ü., Ertürk, M., Güner, İ., Koca, M. (2011). *İlköğretimde Deprem ve Deprem Zararlarından Korunma Yollarının Önemi*. Doğu Coğrafya Dergisi, 7(7).
- Özüpekçe, S. (2021). *Türkiye’de Afet Gerçekliği Ve Coğrafya Eğitim-Öğretimin Bu Konudaki Rolü*. The Journal of Academic Social Science Studies, (Year: 13-Number: 82), 43-59.
- Paton, D., & Johnston, D. (2001). *Disasters and communities: vulnerability, resilience and preparedness*. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 10(4), 270-277
- Rigo De Righi, M., & Cortesini, A. (1964). *Geology of the Southeastern Anatolia Region*. Journal of Geological Studies.
- Saepulloh, A., Siahaan, P., Widodo, A., & Suhendi, E. (2021, May). *Junior High School Students’ Risk Perception Of Earthquakes In Bandung City*. In Journal of Physics: Conference Series (Vol. 1882, No. 1, p. 012004). IOP Publishing.
- Sarı, C., & Günay, Ş. (2018). *Kumluca’da Meydana Gelen Doğal Afetlerin Yerel Halk Üzerine Sosyoekonomik Etkileri*. TÜCAUM 30. Yıl Uluslararası Coğrafya Sempozyumu, 188-200.
- Sert, E. (2002). *Deprem İlköğretim Öğrencilerinin Güdülerini ve Başarı-Başarısızlık Yüklemelerini Etkileme Düzeyi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

- Sözen, E., Zeren Akbulut, & Türksever, Ö. (2011). *Sürdürülebilir Şehirsel Gelişim Sürecinde Doğal Afet Kayıplarının Azaltılması: Düzce Örneği*.
- Şahin, M. T. (2018). *Bilgi yoğun iş hizmetlerinin yer seçim tercihleri ve inovasyon dinamikleri: Ankara metropol kenti örneği*. Ankara Üniversitesi (Turkey).
- TÜİK. (2021). İl Nüfus İstatistik Raporu. Türkiye İstatistik Kurumu.
- “Türkiye Deprem Tehlike Haritası”. [https://www.afad.gov.tr/tr/24212/ Turkiye-Deprem-Tehlike-Haritasi](https://www.afad.gov.tr/tr/24212/Turkiye-Deprem-Tehlike-Haritasi) [Accessed: 4 July 2019]
- Yıldız, M. (2000). *İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Deprem Öncesinde ve Deprem Sonrası Öğrenme ve Öğretme Başarıları ile Deprem Sonrası Oluşabilecek Değişiklikler*. İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yılmaz, G. G. (2021). *Afetlere sosyolojik bakış ve Türkiye’de afet yazınına kuramsal bir yaklaşım*. Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 9(1), 195-204.

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı	Damla GENÇ
----------------------	------------

EĞİTİM BİLGİLERİ

Mezun Olduğu Lise	75. Yıl Cumhuriyet Anadolu Lisesi
Lisans Diploması	Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, Coğrafya Bölümü
Pedagojik Formasyon Sertifikası	Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
Yüksek Lisans Tez Konusu	Ortaöğretim Öğrencilerinde Tektonik Depremlere Yönelik Farkındalığın Ölçülmesi: Gaziantep/Şahinbey Örneği
Yabancı Diller	İngilizce

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	Milli Eğitim Bakanlığı / Coğrafya Öğretmenliği
------------------------	--